

Басейнова дирекция за управление на водите в
Източнореломорски район с център Пловдив

Преглед на
значимите проблеми в управлението на водите
в Източнореломорски район

Консултация
с обществеността и заинтересованите страни

м. октомври, 2014 година

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1. ВЪВЕДЕНИЕ**
- 2. УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА**
- 3. СТРУКТУРА НА ДОКУМЕНТА**
- 4. РЪКОВОДСТВО ПО СЕКТОРИ**
- 5. ВОДАТА – ЖИЗНЕНОВАЖЕН РЕСУРС**
- 6. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ ПО РЕЧНИ БАСЕЙНИ**
- 7. ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ**
- 8. КАК ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПОМАГА ЗА ОФОРМЯНЕТО НА ТОЗИ ДОКУМЕНТ**
- 9. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОДХОДЯЩИ ЦЕЛИ**
- 10. ОЦЕНКА НА ПОЛЗИТЕ**
- 11. ЗНАЧИМИ ПРОБЛЕМИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ**
 - 11.1. Замърсяване с биогенни вещества (азот и фосфор) и еутрофикация на стоящи води**
 - 11.2. Замърсяване с нитрати и фосфати на подземни води**
 - 11.3. Химично замърсяване на повърхностни води**
 - 11.4. Физични модификации**
 - 11.5. Водовземане и изменение на воден отток**
 - 11.6. Замърсяване на подземни води с химични вещества**
 - 11.7. Инвазивни неместни видове**
 - 11.8. Наводнения**
 - 11.9. Натиск и въздействие от изменение на климата**
 - 11.10. Обобщение на натиска и възможни действия по видове проблеми**
- 12. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСУЛТАЦИИТЕ**

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА

1. Карта на РБУ с релеф
2. Карта на основните речни басейни в ИБР
3. Карта на типовете повърхностни води в ИБР
4. Карта с референтни места
5. Карта на повърхностните водни тела
6. Карта на подземните водни тела
7. Карта на зоните за защита на водите предназначени за питейно водоснабдяване
8. Карта на зоните за защита на водите предназначени за къпане
9. Карта на чувствителните зони
10. Карта на нитратно уязвимите зони
11. Карта на зоните за защита на водите, свързани с воднозависими видове и местообитания
12. Карта на натиска от заустване на отпадъчни води от индустрия
13. Карта на натиска от заустване на градски отпадъчни води и ПСОВ
14. Карта на натиска от водовземане от повърхностни води
15. Карта с ВЕЦ и МВЕЦ
16. Карти на натиска от физични модификации
17. Карта на натиска от рудници, хвостохранилища и депа
18. Карта с дифузно замърсяване от селско стопанство - азот
19. Карта с дифузно замърсяване от селско стопанство - фосфор
20. Карта на натиска от водовземане от подземни води
21. Карта на натиска от инвазивни видове
22. Карта с екологично състояние/потенциал на повърхностните водни тела
23. Карта с химично състояние на повърхностните водни тела
24. Карта с количествено състояние на подземните водни тела
25. Карта с химично състояние на подземните водни тела
26. Списък на повърхностните водни тела
27. Списък на подземните водни тела
28. Регистър на зоните за защита на водите
29. Характеристика на типовете повърхностни водни тела в Източнобеломорски район
30. Състояние/потенциал на повърхностните водни тела (таблица)
31. Химично състояние на подземните водни тела (таблица)
32. Критерии за определяне на зони за защита на водите, свързани с воднозависими видове и местообитания

33. *Икономически анализ на водоползването*
34. *Замърсяване с биогенни вещества и еутрофикация на стоящи води*
35. *Нитратно и фосфатно замърсяване на подземни води*
36. *Замърсяване с химични вещества на повърхностни води*
37. *Физични модификации*
38. *Водовземане и отток*
39. *Замърсяване на подземни води с химични вещества*
40. *Инвазивни видове*

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

- БВП – брутен вътрешен продукт
- БДИБР – Басейнова дирекция Източнореломорски район
- БДС – брутна добавена стойност
- БЕК – биологични елементи на качеството
- БПК – биологична потребност от кислород
- ВЕЦ – водно-електрическа централа
- ВТ – водно тяло; водни тела
- е.ж. – еквивалентни жители
- ЕК – Европейска комисия
- ЕР – екорегиян
- ЗВ – Закон за водите
- ЗЗ – защитена зона
- ЗЗТ – Закон за защитените територии
- ИБР – Източнореломорски район
- ИВТ – изкуствени водни тела
- ИП – инвестиционно предложение
- МВЕЦ – малка водно-електрическа централа
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МС – Министерски съвет
- НИМХ – Национален институт по метеорология и хидрология
- НСИ – национален статистически институт
- ПБН – питейно-битови нужди
- ПВТ – повърхностно водно тяло

ПОРН – предварителна оценка на риска от наводнения

ПРСР – Програма за развитие на селските райони

ПС – помпена станция

ПСОВ – пречиствателна станция за отпадъчни води

ПСПВ – пречиствателна станция за питейни води

ПУРБ – План за управление на речните басейни

ПУРН – План за управление на риска от наводнения

РБУ – район за басейново управление

РДВ – Рамкова директива по водите

РЗПРН – райони със значителен потенциален риск от наводнения

СКОС – стандарти за качество на околната среда

СМВТ – силномодифицирани водни тела

ТК – тръбен кладенец

ХПК – химична потребност от кислород

ХХ – хвостохранилище

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ „Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Източноромански район“ е изготвен в съответствие с:

- изискванията на Глава Десета „Управление на водите“, Раздел IV на Закона за водите „Характеризиране на района за басейново управление на водите“ (Нов – ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г, (изм. – ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г, Доп. – ДВ, бр. 61 от 2010 г., изм. ДВ Бр.53 от 27.06.2014г.), където:

Чл. 156з. За всеки район за басейново управление на водите или за частта от международен район се извършват:

1. анализ на неговите характеристики,
2. преглед на въздействието от човешка дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води, и
- 3.) икономически анализ на водоползването по чл. 192, ал. 2, т. 1.

Чл. 156и. (1) Анализът по чл. 156з, т. 1 се извършва при условия и по ред, определени в наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 и наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 9.

(2) При извършване на анализа по ал. 1 се определят:

1. повърхностните и подземните водни тела;
2. силно модифицираните и изкуствените повърхностни водни тела;
3. типовете повърхностни водни тела за всяка категория:
 - а) реки;
 - б) езера;
 - в) преходни води;
 - г) крайбрежни води.

Чл. 156к. Прегледът на въздействието по чл. 156з, т. 2 включва определяне на водните тела, за които съществува риск да не постигнат поставените цели за опазване на околната среда.

Чл. 156л. Информацията по чл. 156з – 156к се преразглежда и при необходимост се актуализира на всеки 6 години след първата актуализация.

- изискванията на Глава Десета „Управление на водите“, Раздел VII на Закона за водите „Информирание на обществеността“ (Нов – ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г, (изм. – ДВ, бр. 47 от 2009 г., в сила от 23.06.2009 г „Доп. – ДВ, бр. 61 от 2010 г., изм. ДВ Бр.53 от 27.06.2014г.), където:

Чл. 168б. (1) За всеки район за басейново управление се публикуват и обявяват на обществеността, включително на водоползвателите, за консултации и писмени становища:

1. график и работна програма за разработване на плана за управление на речния басейн и обществените обсъждания, които е необходимо да се проведат.

2. междинен преглед на установените проблеми , свързани с управлението на водите

3. проект на план за управление на речния басейн

☐ Чл. 5 и чл. 14, ал. 1, т.б от Рамковата Директива за водите (Директива 2000/60/ЕС);

☐ Графика за консултиране с обществеността при изготвяне на ПУРБ за Източноромански район.

Като първа стъпка в подготовката на втория цикъл на управление на водите съгласно РДВ, обхващаща шест години във времевата рамка от 2015 г. до 2021 г. бяха изготвянето, публикуването и консултирането на **График и Работна програма** за развитието на вторите ПУРБ и координацията с ПУРН.

Настоящият актуализиран **Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите на Източноромански район** е разработен въз основа на резултатите от следващата стъпка при актуализирането на ПУРБ – характеризирание на

района за басейново управление и за консултация със заинтересованите страни и обществеността. Той е публикуван на интернет страницата на БДИБР и на МОСВ и е наличен в сградата на БД ИБР, като по този начин има възможност всяка организация или физическо лице, което имат интерес да се запознаят с него.

Следващите стъпки, които предстоят, са разработването на програма от мерки и проект на ПУРБ, които също ще бъдат публикувани за консултация. След корекции и допълнения ще бъде изготвен финален вариант на ПУРБ, който влиза в сила след приемането му от МС.

Целта на Междинния преглед е да информира и предостави за коментари на обществеността информацията за значимите проблеми в управлението на речните басейни в Източнореломорски район въз основа на актуализация на характеристиките на ИБР и анализ на натоварването и въздействието от човешка дейност върху водите и свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите. Документът има за цел консултация с обществеността и заинтересованите страни относно най-важните въпроси по отношение на управлението на водите (предизвикателствата) и начините за справяне с тези проблеми (избора на мерки).

Както подсказва и името му, документът маркира основните идентифицирани проблеми, като това е направено вследствие на ежедневната работа във всички аспекти на управление на водите в контекста на изпълнение на сега действащия План за управление на речните басейни, непрекъснатото събиране на информация и актуализиране на данните за свързани с водите различни видове натиск, инвестиционни предложения, действащи разрешителни, от периодично изготвяните оценки на състоянието на повърхностните и подземни води в РБУ и т.н.

2. УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Най-добрият начин за защита и подобряване на околната среда и в частност водите е всички заинтересовани страни и обществото да участват активно в управлението им. Настоящият документ описва значимите проблеми в управлението на водите в Източнореломорски район, като това дава възможност да се отговори на интереса на

заинтересованите страни и обществото, както и възможност за включване в процеса на планиране чрез изразяване на мнение и/или предложение.

БДИБР винаги се е стремил да информира и привлича при вземането на решения различните заинтересовани страни. Това става чрез различни средства: от редовно публикуване на различни информации в сайта на институцията, включително изпълнението на действащия ПУРБ и разработването на вторите ПУРБ до организиране на събития по различни поводи и срещи със заинтересовани лица и организации.

В уеб-сайта на БДИБР е разработена отделна секция за консултация за ПУРБ. Бяха разработени и Мерки за консултация с обществеността и заинтересованите страни за ПУРБ и ПУРН, обхващащи времения период от 2012 до 2015 година и публикувани там заедно с Графика и Работната програма през декември 2012 година за 6-месечна консултация. В периода на консултация бяха проведени и серия от срещи през февруари-март 2013 година (5 на брой – по една среща за басейните на Арда и Тунджа и 3 срещи за басейна на река Марица) в координация с консултациите за разработване на ПУРН, като бяха представени и Графика и работната програма за разработване на ПУРН и РЗПРН. По време на срещите бяха споделени и конкретни проблеми, свързани с водите, които са взети предвид при разработката на двата плана.

Настоящият преглед е насочен към всички, които ще бъдат засегнати от изготвянето на ПУРБ на ИБР или които се интересуват от него. Бихме искали да достигнем възможно най-близо до всеки, който се интересува от състоянието и управлението на водите и водните екосистеми и обекти в Източноромански район или желае да допринесе лично по тези въпроси. Мненията на всички заинтересовани са добре дошли, независимо дали представляват организация или са в лично качество, защото ще помогнат при намирането на балансирани решения при разработването на следващите етапи на ПУРБ и подобряване на управлението на водите.

3. СТРУКТУРА НА ДОКУМЕНТА

Стремежът при разработването на настоящият **Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите** е да бъде на ясен, популярен език, което да го направи достъпен за всякаква аудитория и същевременно да не се допусне опростяване или омаловажаване на разглежданите проблеми. Целта е документът да се ползва не само от експертите в областта на водния сектор, а от всички, защото водата е безценен ресурс за всяко живо същество и всеки има право да бъде информиран по най-добрия начин.

По тази причина разработеният документ се състои от основна част в резюмиран вид, която се спира на основните акценти на установените значими проблеми. Информацията в по-подробен вид е предоставена в отделни документи-приложения, в които дадените въпроси са представени по-подробно – под формата на текстове, карти, таблици.

Всеки един идентифициран значим проблем в управлението на водите е разгледан самостоятелно в т. 10 от основния документ, като е обяснено защо считаме, че проблемът е значим, като са представени статистически данни колко често (на колко места) се среща той и каква част от водните тела в Източноромански район са засегнати от проблема.

4. РЪКОВОДСТВО ПО СЕКТОРИ

Натискът, който се оказва върхо водните тела може да се подраздели на няколко основни групи, както следва:

- водоползване (изземане на води);
- морфологични изменения (изменения на физичните характеристики на водното течение);
- замърсяване от точкови източници;
- замърсяване от дифузни източници;

- друг вид натиск (например инвазивни видове);
- натиск от изменение на климата.

По-долу са разграничени възможните видове натиск, произтичащ в различните сектори, влияещи върху състоянието на водите (значими сектори) в Източноромански район. Като значими сектори (според целта си) са определени урбанизирани територии, селското стопанство, индустрия, хидроенергетиката и защита от наводнения.

Доколко изброените възможни видове натиск са значими, е определено и представено по-долу в настоящия доклад.

Таблица № 1 Видове натиск по сектори

Сектор	Натиск
Урбанизирани територии	<ul style="list-style-type: none"> ● Водоползване: <ul style="list-style-type: none"> ○ питейно-битово водоснабдяване (изземане на води за ПБ нужди); ○ прехвърляне на води. ● Морфологични изменения: <ul style="list-style-type: none"> ○ язовири за питейни цели; ○ изменения на речното легло (диги, корекции) ○ изграждане на съоръжения в реките; ○ линейна инфраструктура; ○ промяна на крайречната зона/заливна/брегова линия на водните обекти; ☒ крайречна растителност (модификация, загуба); ☒ Точкови източници на замърсяване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ канализации на населени места до 2000 е.ж.; ☒ канализации на населени места от 2000 до 10000 е.ж.; ☒ канализации на населени места над 10000 е.ж.; ☒ заустване на населени места след ПСОВ; ☒ Дифузни източници на замърсяване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ населени места без канализация ☒ замърсяване на реките с твърди отпадъци
Селско стопанство	<ul style="list-style-type: none"> ● Водоползване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ напояване ☒ риборазвъждане

Сектор	Натиск
	<ul style="list-style-type: none"> ● Морфологични изменения: <ul style="list-style-type: none"> ☒ изменения на речното легло (канал, диги, корекции) от селско стопанство ☒ язовири за напояване ☒ изграждане на съоръжения в реките ☒ линейна инфраструктура ☒ промяна на крайречна зона/заливна/брегова линия на водните обекти ☒ крайречна растителност (модификация, загуба) ☒ транспортиране на води чрез главни напоителни канали ☒ Точкови източници на замърсяване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ Заустване от отглеждане на аквакултури ☒ Заустване от животновъдни ферми ☒ Дифузни източници на замърсяване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ Земеделие – азот ☒ Земеделие – фосфор ☒ Животновъдство – азот ☒ Животновъдство – фосфор ☒ Гори ☒ Отглеждане на аквакултура (язовири)
Индустрия	<ul style="list-style-type: none"> ● Водоползване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ промишлено водоползване; ☒ охлаждане в енергетиката; ○ прехвърляне на води. ● Морфологични изменения: <ul style="list-style-type: none"> ☒ изземване на инертни материали ☒ изграждане на съоръжения в реките ☒ линейна инфраструктура ☒ промяна на крайречна зона/заливна/брегова линия на водните обекти ☒ крайречна растителност (модификация, загуба) ☒ Точкови източници на замърсяване: <ul style="list-style-type: none"> ☒ заустване на индустриални отпадъчни води (ИПРС) на предприятия с комплексни разрешителни - например преработване и обогатяване на метални руди, производство на хранителни продукти и напитки, производство на химични продукти,

Сектор	Натиск
	<p>производство на хартия, картон и изделия от тях</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ заустване на индустриални отпадъчни води – не (IPPC) на предприятия с разрешителни по Закона за водите ☐ заустване на отпадъчни води от площадки за депониране на отпадъци ☐ заустване от замърсени терени (стари замърсявания) <p>☐ Дифузни източници на замърсяване:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ замърсени терени/изоставени промишлени обекти ☐ замърсяване от атмосферни отлагания ☐ замърсяване на водите с твърди отпадъци
Добив на метални и неметални руди	<ul style="list-style-type: none"> ● Точкови източници: ☐ Заустване на отпадъчни води от площадки за депониране на отпадъци ☐ заустване на минни води и рудници ☐ заустване от замърсени терени (стари замърсявания) ☐ хвостохранилища ☐ Дифузни източници на замърсяване: ☐ замърсени терени/изоставени промишлени обекти – стари депа; ☐ замърсяване от атмосферни отлагания ☐ рудници (минна дейност)
Хидроенергетика	<ul style="list-style-type: none"> ● Водоползване: ☐ ВЕЦ ● Морфологични изменения: ☐ изменения на речното легло ☐ язовири за хидроенергетика ☐ изграждане на съоръжения в реките ☐ прехвърляне на води ☐ линейна инфраструктура ☐ промяна на крайречна зона/заливна/брегова линия на водните обекти ☐ крайречна растителност (модификация, загуба) ☐ ВЕЦ
Защита от наводнения	<ul style="list-style-type: none"> ● Морфологични изменения: ☐ Изменения на речното легло (канал, диги, корекции/изправяне) за защита от наводнения ☐ язовири за защита от наводнения (непрекъснатост на реката) ☐ укрепване на брегове ☐ промяна на крайречна зона ☐ загуба или модификация на крайречна растителност

5. ВОДАТА – ЖИЗНЕНОВАЖЕН РЕСУРС

Ролята на водата като компонент на глобалната екосистема придобива все по-голямо значение. Тя е ресурс, който поддържа живота на земята, осигурява основните нужди за населението и е ключ за развитието на икономиката (селско стопанство, рибната търговия, производството на енергия, индустрия, транспорт и туризъм).

Повърхностните и подземните води в Източнореломорски район осигуряват много и различни ползи за обществото – от доставяне на питейна вода и осигуряване на съществен ресурс за промишлеността и селското стопанство до източник на отдиш и защита на населението от наводнения и засушавания. Наличието на воден ресурс с добро качество е от съществено значение за благосъстоянието на хората.

Важността на водата като природен ресурс изисква нейното разумно използване и устойчиво управление в дългосрочна перспектива.

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ ПО РЕЧНИ БАСЕЙНИ

Управлението на водите в Република България се осъществява на национално и басейново ниво. Принципът на басейново управление на основата на естественото разположение на вододелите между водосборните области на една или няколко основни реки на територията на РБългария е въведен със Закона за водите (ЗВ) (ДВ бр.67/99г). Съгласно чл. 152, ал.1 от Закона за водите и в съответствие с чл.3 т. от Директива 2000/60/ЕК (РДВ), територията на Република България е разделена на четири района за басейново управление на водите:

- **ДУНАВСКИ РАЙОН С ЦЕНТЪР ПЛЕВЕН,**
- **ЧЕРНОМОРСКИ РАЙОН С ЦЕНТЪР ВАРНА,**
- **ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН С ЦЕНТЪР ПЛОВДИВ**
- **ЗАПАДНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН С ЦЕНТЪР БЛАГОЕВГРАД.**

Басейнова дирекция Източнореломорски район е юридическо лице на бюджетна издръжка, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити и се ръководи и представлява от Директор. Басейновата дирекция е администрация, която подпомага директора на басейновата дирекция при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Дейността на БДИБР се контролира от Министерството на околната среда и водите. Директорът на басейнова дирекция е орган за управление на водите на басейново ниво, ръководи и представлява басейновата дирекция и провежда държавната политика за управление на водите на басейново ниво.

Дейността, организацията на работа и състава на басейновата дирекция се определят с Правилник, издаден от Министъра на околната среда и водите, публикуван в ДВ бр. 58 от 31.07.2012 г., в сила от 1.08.2012 г.

БДИБР е компетентен орган за управление на водите в Източнореломорски район по смисъла на Рамковата директива по водите (Директива 2000/60/ЕС). Основен инструмент за управление на водите е разработването и цикличното актуализиране (на всеки 6 години) на Планове за управление на речните басейни (ПУРБ), включващи следните основни етапи: характеризиране на повърхностните и подземни води; анализ на антропогенния натиск и оценка на въздействието върху определените водни тела; определяне на целите за опазване на околната среда; разработване на програми за мониторинг; подготовка на програми от мерки за постигане на добро състояние за водните тела.

Първият ПУРБ на Източнореломорски район, който е действащ и към настоящия момент, е утвърден от Министъра на околната среда и водите със Заповед РД-292 / 22.03.2010 година и е с планов период 2010-2015 година.

Настоящият Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите в ИБР представлява етап от актуализирането на ПУРБ на ИБР, тоест етап от втория цикъл на планиране. Като следващ етап от втория цикъл на ПУРБ на ИБР ще бъде изготвяне и публикуване на проекта на Плана за управление на речните басейни за периода 2016-2021 година, като при неговото разработване ще се вземат предвид и резултатите от

проведената консултация по отношение на значимите проблеми в управлението на водите в района на басейново управление. Съгласно Глава десета, Раздел VI, чл. 160 от Закона за водите, Плановете за управление на речните басейни и актуализацията им се приемат от Министерския съвет по предложение на министъра на околната среда и водите.

Същността на планирането в управлението на водите е да се достигне до разбиране на ползите, които обществото получава от защитата и подобряването на водната среда. Това разбиране от своя страна ще помогне да се определи качеството на водата, което обществото желае и може да си позволи да постигне и начините това да стане. Разбира се, в повечето случаи ще се налага да се постигне баланс на интересите на отделните групи потребители на вода и на обществото като цяло.

7. ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Географско положение и граници

Източнобеломорски район заема централните части на Южна България и обхваща водосборите на реките Марица, Тунджа, Арда и Бяла река. Той е с площ 35 230 км², която представлява около 32% от територията на страната.

На изток граничи със Западнобеломорски район за басейново управление, на север – с Дунавския район за басейново управление, на изток – с Черноморския район за басейново управление, а на юг – с Република Гърция и Република Турция.

Административна и демографска характеристика на ИБР

Административните граници в страната не съвпадат с границите на Източнобеломорски район и речните басейни в него. В Източнобеломорски район попадат 1776 населени места, изцяло или частично 91 общини и 12 области.

Съгласно националното преброяване (към 1.02.2011 г.) населението на България е 7 364 570 души. В същото време населението, живеещо на територията на Източнобеломорски район е 2 197 728 души или 29,8% от населението на страната.

Цялото население на областите Кърджали, Пловдив, Стара Загора и Хасково и почти цялото население на областите Пазарджик (98,2%), Ямбол (98,5%), Сливен (90%) и Смолян (92,5%) живее в ИБР. Част от населението на областите Бургас, Смолян и Софийска също е част от ИБР, както и пренебрежимо малка част от населението на област Габрово (5 човека) и област Благоевград.

Тенденцията за намаляване броя на населението в района продължава. За 3 години (2008-2011) населението на ИБР е намаляло със 112 708 души и съвпада с тенденцията за страната, за която средногодишния темп на намаление на населението е 0,7%. Две трети от намалението на населението (68.9%) се дължи на отрицателния естествен прираст (повече починали от родени лица), а една трета (31.1%) - на външната миграция.

Запазва се и тенденцията на урбанизация. В Източнобеломорски район има 80 града, в които живеят 1 495497 души или 68% от хората в района. В селата на ИБР, които са 1696 на брой, живеят 702 231 души или 32% от населението в РБУ.

Забелязва се и тенденцията за обезлюдяване на населените места. В Източнобеломорски район има 35 населени места, в които няма преброени лица, тоест които са изцяло обезлюдени. В 173 населени места населението е между 1 и 20 души, а в 349 села – населението е между 21 и 100 човека.

По отношение на възрастовата структура на населението, продължава процесът на демографско остаряване, изразяващ се в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години. Делът на населението на възраст над 65 години се е 19% от цялото население на ИБР, а в същото време през лицата под 15-годишна възраст са 14 % . Населението в ИБР в трудоспособна възраст е едва 68%, като този процент е значително по-нисък в по-малките населени места и в селата. За сравнение населението в трудоспособна възраст в България е 62.2%.

При реалистичен вариант (I вариант) прогнозата сочи, че населението на ИБР през 2015 ще бъде 2 133 626 жители, през 2020 – 2 071 230 жители, през 2050 – 1 712 922 жители, а през 2060 – 1 604 444 жители, тоест, че населението на ИБР ще продължи да намалява.

Средният размер на домакинствата в Източнореломорски район за 2012 година е 2,3 човека.

Население и водни услуги

Към 2012 година населението в ИБР, свързано към обществено водоснабдяване е 98,7%, а население, свързано към пречиствателни станции за отпадъчни води е 43,3%(по данни на НСИ). Населението в ИБР, свързано с обществена канализация представлява 72,1% от цялото население в РБУ, докато населението, свързано с обществена канализация без пречистване е 28,8% .

Релеф, физикогеографски и климатични характеристики на ИБР

Източнореломорски район заема централните части на Южна България. Той е с площ 35 230 км², която представлява около 32% от територията на страната.

Релефът на Източнореломорски район се характеризира с голямо разнообразие. Водосборният басейн е разположен върху 3 големи морфографски области: **Област на Старопланинската верижна система** (в тази област попадат горните течения на част от левите притоци на р. Марица, както и горното течение на Тунджа и нейните леви притоци), **Преходна планинско-котловинна област** (в тази област попада по-голямата част от средните и долните течения на реките Марица и Тунджа. Тя се характеризира с голяма диференциация на релефа и затова могат да се разграничат следните подобласти: *Средногорско-Подбалканска подобласт, Горнотракийска-Среднотунджанска морфографска подобласт и Сакар-Странджанската морфографска подобласт*); **Рило-Родопска морфографска област** (тук се намира целият водосбор на р. Арда, като в морфографско отношение Родопите се поделят на две подобласти: *Западнародопската и Източнородопската*).

Виж Приложение № 1 Релеф на Източнбеломорски район (карта)

Валежите в Източнбеломорски район се характеризират с големите си пространствени изменения: от сравнително малките годишни валежи, 450-500 мм – за областта в западната част на Тракийската низина, до над 1000-1200 мм – за високите планински части. Пловдивското поле, част от Старозагорското поле с долината на Марица при Димитровград-Свиленград, Ямболско-Елховското поле и част от Поляновградското поле, както и Чепинската котловина отбелязват годишен валеж 500—550 мм. За останалите сравнително ниски места от басейна на Марица, за повечето от Задбалканските полета на Средна България годишният валеж е 550—650 мм. В долината на Арда под Кърджали, както и по долините на Чепеларска, Въча и Чепинската река, годишният валеж е 600—650 мм. С приближаване към планините средният годишен валеж расте, като за сравнително по-ниските планински места той достига до 800—900 мм, а за високите планински части надминава 1100-1200 мм.

Най-големите сезонни валежи се отбелязват за зимата. Характерно за този сезон са големите валежни суми над 250-300 мм. Пролетта се отличава с намаляване на валежите в Източните Родопи и крайграничните части на откритите към юг речни долини, като валежът през този сезон е 125-150 мм за Тунджа и Марица, 150-175 мм за Арда. През лятото се проявява настъпващото от юг засушаване, което се изразява с малките валежни суми на този сезон, 100-125 мм. Разпределението на валежите за есента показва, че от лятото започва увеличаване на сезонните валежи, главно за откритите към юг речни долини на Южна България. При това сравнително големи валежни количества 200—300 мм, които за лятото се отбелязваха по високите планински части, сега слизат надолу, като в Източната Родопска област засягат и места с надморска височина под 500 м.

Снежната покривка в планинската част на Източнбеломорски район се отличава много от режима в околните низини главно поради големите температурни различия. Освен това в най-южните части на района за басейново управление (както в низините,

така и в планините) през зимата количеството на снеговалежите е значително по-голямо от това в по-северните части, което все пак оказва известно влияние върху режима на снежната покривка. Това влияние се изразява в известно относително повишение на средната дебелина и продължителност на снежната покривка в най-южните части въпреки по-високите средни температури.

Средните годишни температури се обуславят от главно от надморската височина на отделните ѝ части, близостта им до Егейско море и сравнително слабият градиент — от юг към север. В съответствие с извънредно разнообразния терен и големите различия в надморските височини частти на Източнореломорски район, има твърде разнообразен температурен режим. Температурният режим в ИБР може да се раздели на следните части: ниска равнинна част, която преобладава в източната половина на ИБР и обхваща средните течения на Марица и Тунджа; хълмиста и припланинска част, която обхваща местата с надморска височина между 300 и 500-600 м, разположени около източните и северните склонове на Родопите и около южните склонове на Стара планина и Средна гора; високи котловинни полета, разположени предимно в най-западната част на района между Стара планина и Средна гора; планинска част, която обхваща североизточната част на Рила и Западни Родопи, а също така и южната половина на Централна и Източна Стара планина.

Геоложкият строеж на ИБР е изключително разнообразен. На територията на Източнореломорски район са разпространени следните лито- и хроностратиграфски единици отделени отдолу нагоре:

- архай (разкрити в Родопския масив);
- протерозой (също са разпространени в Родопите);
- палеозой (разпространени само в склоновете на Стара планина, над Пирдопското и Карловското полета, Рила, Западните Родопи, Средна гора и Сакар);
- мезозой (триас – разкрити на отделни петна в Западното Средногорие, в Старозагорската ивица, при Димитровград и Тополовград, както и по високите части на

Стара планина, юра – няколко малки петна, разкриващи се в източната част на водосбора на р. Тунджа и креда – в западното Средногорие, Старозагорската ивица, Бургаския синклинорий и Източния Балкан)

- неозой (палеоген – разпространен в Източните Родопи и Централната част на Горнотракийската низина, неоген – в грабеновидните понижения на басейна, кватернер – широко разпространен в ИБР)

Хидрогеоложката характеристика се предопределя от геоложката обстановка. В района са формирани всички основни типове подземни води – пукнатинни, карстови (карстово-пукнатинни) и порови.

Основни речни басейни. Характеристика.

Източнобеломорски район включва следните водосборни басейни до държавната граница с Турция и Гърция:

- **Басейн на р. Марица** – трансграничен с Р Гърция и Р Турция;
- **Басейн на р. Тунджа** – трансграничен с Р Турция, от международния басейн на р. Марица;
- **Басейн на р. Арда** – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Марица;
- **Басейн на р. Бяла** – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Марица;
- **Басейн на р. Луда** – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Марица.
- **Басейн на р. Атеринска** – трансграничен с Р Гърция, от международния басейн на р. Арда.
- **Басейн на р. Фишера** – трансграничен с Р Турция, от международния басейн на р. Тунджа.

Съгласно изменение на точка 3 от чл. 152 (1) от ЗВ (ДВ бр. 47 от 2009 г.) в сила от 23.06.2009 г. Източнобеломорски район за басейново управление на водите с център Пловдив включва водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда и Бяла река, като към река Тунджа се причислява р. Фишера, към р. Арда се причислява р. Атеринска, а към р. Бяла река се причислява р. Луда.

Виж Приложение №2 Основни речни басейни в ИБР (карта)

Река Марица е най-голямата река на Балканския полуостров. Тя има водосборна област до устието си 53 000 км², а до държавната граница между Р България и Гърция — 21 084 км². Марица е и най-пълноводната река в България. Водосборната ѝ област до напускане на нашата територия се определя с координатите от 41°45' до 42°45' с.ш. и от 23°35' до 26°20' и.д. Река Марица води началото си от Рила планина, от двете Маричини езера под в. Манчо. Координатите на извора са 42°09'40» с.ш. и 23°36'00» и.д. при кота 2378 м. До границата тя е дълга 321 км, като там координатите ѝ са 41°42'30» с.ш. и 26°21'40» и.д. с кота 41 м. Марица има към 100 по-значителни притока, които са разположени симетрично спрямо главната река, т.е. броят на левите и десните притоци е почти еднакъв. От тях най-големите с водосборна област над 100 км² са Ракитница — водосборна област 3293 км² и дължина 145 км, Тополница — площ 1790 км² и дължина 155 км, Въча — площ 1645 км² и дължина 112 км, Стряма — площ 1395 км² и дължина 110 км, Чепеларска — площ 1010 км² и дължина 86 км. От останалите притоци 47 са с водосборни области под 100 км², 46 между 100 и 500 км² и само 6 реки с водосборни области между 500 и 1000 км². Притоци на Марица са също и реките Тунджа и Арда, но тъй като те обхващат значителни площи и до границата текат като самостоятелни реки и се вливат в Марица на турска територия, то те се разглеждат като отделни речни басейни. Река Марица със задграничните и притоци събира водите си от почти всички големи български планини – южните склонове на Централна и Източна Стара планина, всички склонове на Средна гора, източните части на Рила, всички северни и източни дялове на Родопите. Най-високите части на тези планини са едни от най-вододайните райони.

Река Тунджа е най-големият приток на р. Марица, който се влива в нея на турска територия. Водосборната ѝ област се определя чрез координатите $41^{\circ}55'$ и $42^{\circ}45'$ с. Ш. И $24^{\circ}55'$ и $27^{\circ}00'$ и. Д. Водосборната ѝ област е 7884 км^2 със средна надморска височина на цялата водосборна област — 386 м . Тя извира от централната част на Стара планина източно от в. Ботев. Координатите на извора са $42^{\circ}43'40''$ с. Ш. И $24^{\circ}58'10''$ и. Д. При кота 1940 м . Дължината ѝ до границата е 350 км . До гр. Ямбол протича право на изток, като оттам прави завой на 90° и приема южна посока, която посока запазва до вливането си в р. Марица. Координатите при границата са $41^{\circ}51'20''$ с. Ш. И $26^{\circ}34'00''$ и. Д. С кота 44 м н. В. И при заустването ѝ в Марица са $41^{\circ}42'$ с. Ш. И $26^{\circ}34'$ и. Д. Река Тунджа приема към 50 притока, от които по-значителните са: р. Мочурица — водосборна площ 1278 км^2 , дължина 86 км ; р. Синаповска — площ 871 км^2 , дължина 55 км ; р. Поповска и др.

Река Арда е най-голямата родопска река и един от най-големите притоци на Марица. Площта на водосборната ѝ област до границата възлиза на 5201 км^2 . Тя извира от Ардин връх, тече през дълбока долина до турско-българската граница и се влива в Марица на турска територия при гр. Одрин. Границите на водосборната ѝ област в общи линии се определят с географските координати от $41^{\circ}10'$ до $41^{\circ}50'$ с. Ш. И от $24^{\circ}30'$ до $26^{\circ}30'$ и. Д. Координатите на извора са съответно $41^{\circ}26'00''$ с. Ш. И $24^{\circ}36'40''$ и. Д. При кота 1455 м н. В. Дължината на р. Арда до границата възлиза на 241 км , като там тя има координати $41^{\circ}33'20''$ с. Ш. И $26^{\circ}09'10''$ и. Д. При кота 62 м н. В. В Арда се вливат към 25 притока, по-важни от които са: Върбица с площ на водосборната област 1203 км^2 с една дължина от 98 км , Крумовица – площ 671 км^2 , дълга 58 км и др.

Река Бяла има водосборната област заедно с тази на р. Луда река до държавната граница между България и Гърция 636 км^2 . Река Бяла извира в близост до с. Черничево, общ. Крумовград и тече от запад на изток в южната част на Източните Родопи. Координатите на извора са $41^{\circ}20'7''$ с.ш. и $25^{\circ}47'97''$ и.д. при кота 667 м . До границата тя е дълга $72,3 \text{ км}$, като там координатите ѝ са $41^{\circ}26'94''$ с.ш. и $26^{\circ}12'168''$ и.д. с кота $33,6 \text{ м}$. Дължината на р. Луда река от изворите до държавната граница е $17,6 \text{ км}$. Р. Бяла има около 13 по-значителни притока, които са разположени симетрично спрямо главната

река, т.е. броят на левите и десните притоци е почти еднакъв. От тях най-големите са Кокарджадере, Арпадере, Хамбардере, Юруклерска и Луда река.

Повърхностни водни тела

Съгласно РДВ, целият Източнобеломорски район попада в **Екорегиян 7 - Източни Балкани** (Eastern Balkan). В Източнобеломорски район има две категории повърхностни води – “реки” и “езера”. За определяне на типовете повърхностни води и свързаните с тях екосистеми е използвана типология система „Б”, като са използвани като показатели:

- вертикални фактори – екорегиян, надморска височина, субстрат на речното дъно, смяната на растителността (при определяне на височинното разделяне) и

- хоризонтални фактори – размер, геология, разстояние до извора, енергия на потока/наклон и форма на речната долина.

Виж Приложение №3 Типове повърхностни води (карта)

Виж Приложение № 29 Характеристика на типовете повърхностни водни тела в Източнобеломорски район

На база на тези показатели са идентифицирани 5 типа води категория „реки” и 5 типа езера. За всеки от типовете са определени типово-специфичните референтни условия (такива, при които не съществува или има незначителен антропогенен натиск, който не води до изменения на стойностите на биологичните, физикохимичните и хидроморфологичните качествени елементи за типа повърхностни водни тела от тези, които нормално се свързват с този тип при ненарушени условия). За всички типово-специфични референтни условия са разработени базови физико-химични условия по конкретни параметри/елементи за качество. За някои от типовете в ИБР са определени и референтни места (11 броя) – тоест места, за които са в сила определените типове специфични референтни условия. Референтните условия позволяват да бъдат дефинирани по-точно целите за постигане на определено състояние на повърхностните водни тела.

Виж Приложение № 4 Референтни места в ИБР (карта)

Повърхностните водни тела в ИБР са 308 на брой, от които – 296 от категория «реки» и 12 от категория «езера». Броят на водните тела се е запазил в сравнение с действащия ПУРБ на ИБР 2010-2015 г., но границите на някои от тях са променени във връзка с обособяването на питейни водни тела, разделяне на водните тела на по-малки участъци в зависимост от типологията, състоянието и характерния натиск в тях. Също така бе извършена ревизия на водните тела от категория «езера» и в последствие техният брой бе редуцирани в съответствие с изискванията за площ ($>0.5 \text{ км}^2$), предназначение и ползване.

Фигура № 1 Категории повърхностни водни тела в ИБР

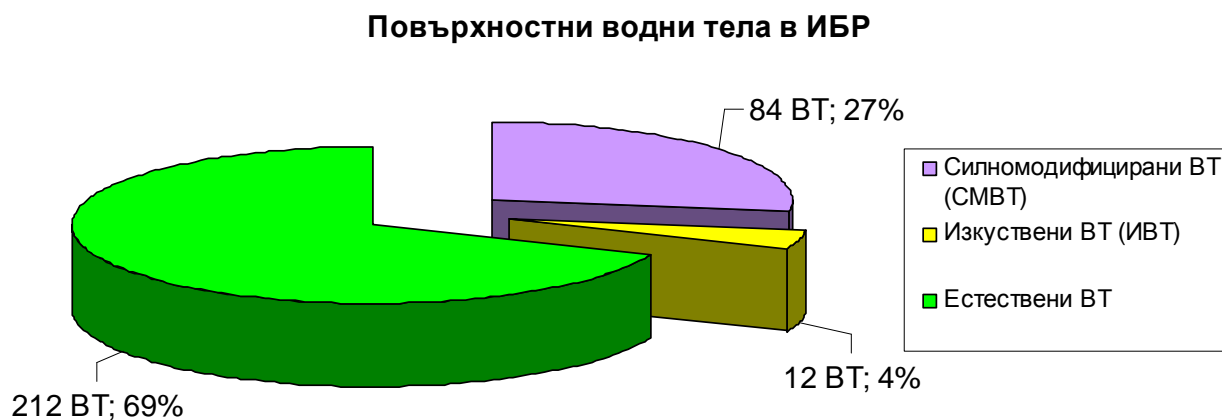

Част от повърхностните водни тела са **силномодифицирани и изкуствени**.

Силномодифицираните ВТ (СМВТ) са силно изменени спрямо естественото им състояние водни обекти или части от тях в резултат на човешка дейност с цел защита от наводнения, водоползване или др. Икономически или социално значима дейност и чието възстановяване в естествено състояние е необосновано, защото е необосновано скъпо или би повлияло на икономическите дейности. **Изкуствени водни тела (ИВТ)** са водни

тела, създадени в резултат от човешка намеса. СМВТ и ИВТ могат да са от всяка категория и тип. В ИБР СМВТ са 84 на брой (27.3 %), а ИВТ са 12 на брой (3,9 %).

Фигура № 2 Силномодифицирани, изкуствени и естествени повърхностни водни тела в ИБР

От определените повърхностни водни тела в Източноромански район за басейново управление 39% са в отлично и добро състояние, 22% са в лошо и 7% в много лошо състояние. Извършва се мониторинг на водните телата в лошо състояние (програма за оперативен мониторинг) и се идентифицират причините за това. Основните причини са замърсяване от отпадъчни води и селско стопанство, промяна на оттока и физически модификации. Въздействието е описано по-подробно в частта „Значими проблеми в управлението на водите“ и приложенията към него.

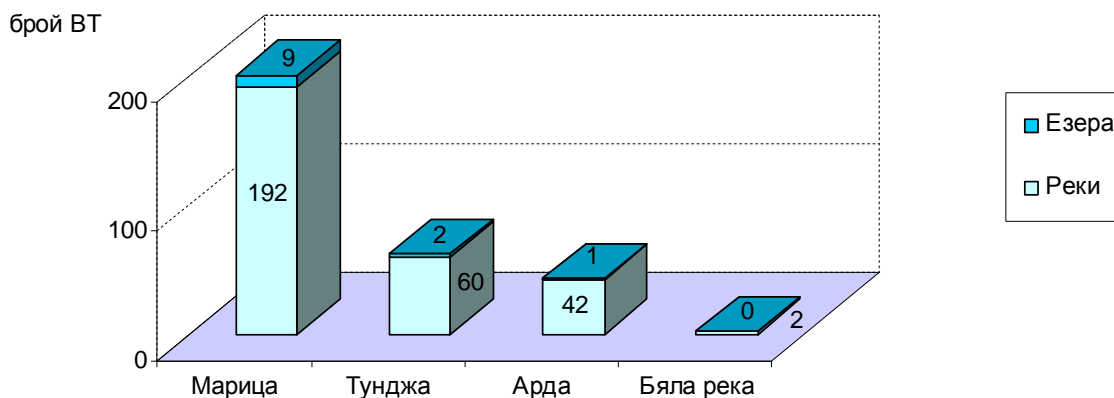
Таблица № 2 Статистика на категориите повърхностите водни тела в ИБР по речни басейни

Басейни	Реки	Езера	Общо ВТ
ИБР	296	12	308
Марица	192	9	201
Тунджа	60	2	62
Арда	42	1	43

Басейни	Реки	Езера	Общо ВТ
Бяла река	2	0	2

Фигура №3 Повърхностни водни тела по категории по основни речни басейни в ИБР

Повърхностни водни тела по категории и основни речни басейни в ИБР

Виж Приложение №5 Повърхностните водни тела в Източнореломорски район (карта)

Виж Приложение №26 Списък на повърхностните водни тела в Източнореломорски район

Виж Приложение №22 Екологично състояние на повърхностните водни тела (карта)

Виж Приложение №23 Химично състояние на повърхностните водни тела (карта)

Виж Приложение № 30 Състояние/потенциал на повърхностните водни тела

Подземни водни тела

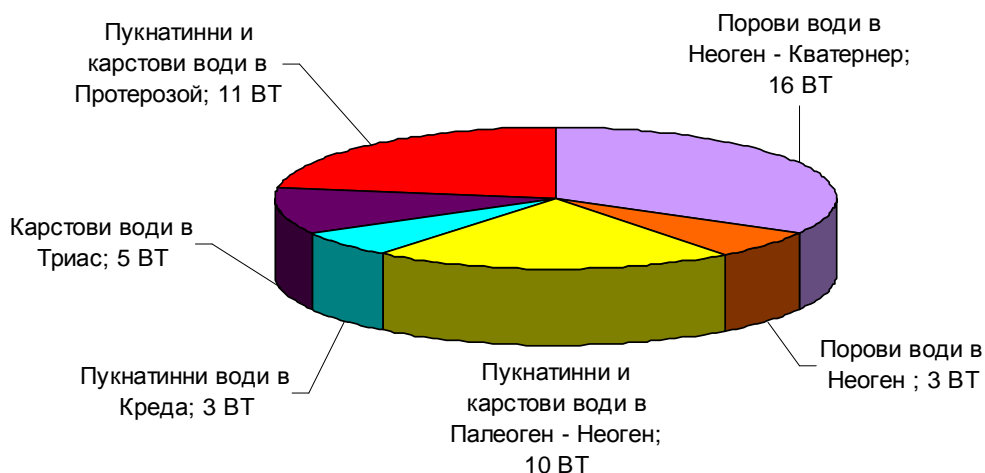
В Източнбеломорски район са определени 48 подземни ВТ въз основа на следните критерии: местоположение, граници и площ на подземните водни тела; геоложки особености и възраст, тип на водоносния хоризонт и степен на водообилност, групирани в 6 водоносни хоризонта: неоген-кватернер, неоген, палеоген-неоген, креда, триас и протерозой.

От определените 48 подземни водни тела в Източнбеломорски район за басейново управление 33% са в добро състояние, а 52% са в лошо състояние, а за останалите 15% липсва мониторинг на качеството на подземните води.

Таблица № 3 Подземни водни тела в ИБР по водоносни хоризонти

№	Водоносен хоризонт	Брой ПБТ
1	Порови води в Неоген – Кватернер	16
2	Порови води в Неоген	3
3	Пукнатинни и карстови води в Палеоген – Неоген	10
4	Пукнатинни води в Креда	3
5	Карстови води в Триас	5
6	Пукнатинни и карстови води в Протерозой	11
Общ брой подземни водни тела:		48

Фигура № 4 Подземни водни тела в ИБР по водоносни хоризонти

Виж Приложение № 6 Подземните водни тела в Източнбеломорски район (карта)

Виж Приложение № 27 Списък на подземните водни тела

Виж Приложение №24 Количественото състояние на подземните водни тела (карта)

Виж Приложение №25 Химичното състояние на подземните водни тела (карта)

Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са със специална защита съгласно Рамковата директива по водите. Те включват територии, определени по други директиви, както и зони по чл.6, чл. 7 и Приложение IV на РДВ.

РДВ определя следните типове зони за защита на водите, за които е изготвен регистър:

А) Териториите, определени за водочерпене за човешка консумация по член 7 на РДВ - Директива за водохващане на повърхностни води (75/440/ЕЕС) и Наредба № 12, ДВ.бр.63/02г. И Наредба№9

Б) Териториите, определени за такива с цел опазване на икономически значими водни видове – Акватория, богата на миди и ракообразни, определена по силата на Директива за акваторията, богата на миди и ракообразни (79/923/ЕЕС)

В) Водни обекти, определени като води за рекреация, включително определените като зони за къпане съгласно Директива 76/160/ЕИО – Води за къпане, определени по силата на Директива за водите за къпане (76:160/ЕЕС) и Наредба №-11

Г) Зоните, чувствителни към биогенни елементи, определени като уязвими съгласно Директива 91/676/ЕИО и зоните, обявени като чувствителни съгласно Директива 91/271/ЕИО – Уязвими зони, определени по силата на Директива за нитратите (91/676/ЕЕС) и Заповед № РД – 930 / 25.10.2010г. на МОСВ и чувствителни зони, определени по силата на Директива за пречистването на градски отпадни води (91/271/ЕЕС) и Заповед №РД-970/28.07.2003 г.

Д) Зони, определени като чувствителни с цел опазване на местообитания, при които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за опазването им, включително съответните обекти по «Натура 2000», определени съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 79/409/ЕИО – Зони по Натура 2000, определени по Директивата за хабитатите и Директивата за птиците, Защитени територии, определени по Закона за защитените територии, свързани с води.

Таблица № 4 Зони за защита на водите в ИБР

Тип зона на защита на водите	Брой зони за защита на водите	Друго (тук може да се пише някаква описателна забележка или например процент от площта)
Териториите, определени за водочерпене за човешка консумация по член 7 на РДВ – повърхностни води	59 броя питейни повърхностни водни тела	Питейните повърхностни водни тела представляват около 19,2% от всички повърхностни водни тела на територията на ИБР

Тип зона на защита на водите	Брой зони за защита на водите	Друго (тук може да се пише някаква описателна забележка или например процент от площта)
Териториите, определени за водочерпене за човешка консумация по член 7 на РДВ – подземни води	48 питейни подземни водни тела	Всички 48 подземни водни тела са определени като питейни
Териториите, определени за такива с цел опазване на икономически значими водни видове		В ИБР няма определени зони за защита на водите с цел опазване на икономически значими водни видове поради неуточнени критерии за определянето им.
Водни обекти, определени като води за рекреация, включително определените като зони за къпане съгласно Директива 76/160/ЕИО	3	Тези три зони за къпане са разположени на два язовира – повърхностни водни тела от категория «езеро».
Чувствителни зони	25 броя	<p>Във водосбор на чувствителна зона попада целият басейн на р. Марица и р. Тунджа и басейна на р. Арда от извори до вливане на р. Крумовица. Водосборите на чувствителните зони заемат 33 116 км², което представлява 94.% от площта на ИБР. 297. повърхностни ВТ са свързани с чувствителна зона или водосбор на чувствителна зона.</p> <p>Чувствителните зони в ИБР са определени на база Заповед №РД-970/28.07.2003 г.</p>
Уязвими зони	1 брой	Уязвимите зони заемат 16 620 км ² , което представлява 47% от площта на Източнобеломорски район. 16 подземни ВТ са свързани с уязвими зони. Уязвими зони в България са определени въз основа на и Заповед № РД – 930 / 25.10.2010 г. На МОСВ.
Натура 2000, определени по Директивата за хабитатите, за които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор	63 броя	Заемат 34,1 % от площта на ИБР
Натура 2000, определени по Директивата за птиците, за които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор	36 броя	Заемат 20,7 % от площта на ИБР

Тип зона на защита на водите	Брой зони за защита на водите	Друго (тук може да се пише някаква описателна забележка или например процент от площта)
Защитени територии, определени по Закона за защитените територии, свързани с води	46 броя	Заемат 2,11 % от площта на ИБР

Виж Приложение №7: Зони за защита на водите в ИБР, предназначени за питейно водоснабдяване (карта)

Виж Приложение №8: Зоните за защита на водите, предназначени за къпане (карта):

Виж Приложение №9: Чувствителните зони (карта)

Виж Приложение №10: Нитратно уязвимите зони (карта)

Виж Приложение №11: Зоните за защите на водите, свързани с водозависими видове и местообитания (карта)

Виж Приложение №28: Регистър на зоните за защита на водите в Източнореломорски район

Виж Приложение №32: Критерии за определяне на зони за защита на водите, свързани с водозависими видове и местообитания

8. КАК ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПОМАГА ЗА ОФОРМЯНЕТО НА ТОЗИ ДОКУМЕНТ

Басейнова дирекция Източнореломорски район работи и ще продължи да работи по информирането на заинтересованите групи на национално и местно ниво и консултирането с тях по време на целия процес на актуализиране и изпълнение на плановете за управление на речните басейни.

След публикуването на настоящия документ предстои шестмесечен срок на консултация. Освен публикуването на интернет страницата на БДИБР, той ще бъде оповестен чрез два национални ежедневника за целите на информиране на широката общественост, а вниманието на всички идентифицирани заинтересовани страни в управлението на водите ще бъдат специално насочено към него. Целта на това е да бъде

постигнато разбиране по отношение на съществуващите проблеми в управлението на водите на територията на целия район на басейново управление, на територията на определен речен басейн или за конкретна река и да се разбере мнението на заинтересованите и да се вземат предвид техните предложения за оптимизиране процеса на постигане на целите и най-подходящите начини това да се случи.

Като част от активната консултация на Междинен преглед на значимите проблеми е предвидено провеждането на две срещи-консултации. Първата е представянето му пред членовете на Басейновия съвет към БДИБР като представителна извадка на заинтересованите страни в управлението на водите в РБУ, а в края на шестмесечния срок на консултацията ще бъде проведена среща с обществеността и заинтересованите страни, на която ще се представят постъпилите предложения и как те ще бъдат интегрирани във втория ПУРБ. Предвижда се също за целите на консултацията да бъде изготвен въпросник, резултатите от който ще бъдат обобщени след периода на консултацията.

Подробна информация за това как може да изразите своето мнение и предложения, можете да намерите в точка 12 на настоящия документ.

9. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОДХОДЯЩИ ЦЕЛИ

Идентифициране на подходящи цели за водните тела и необходимите действия и мерки тези цели да бъдат постигнати са едни от най-съществените елементи в процеса на планирането на управлението на речните басейни. Във вторите ПУРБ е необходимо да бъдат определени реалистични, полезни и дългосрочни цели за водите и свързаните с тях екосистеми, като ползите от постигането на дадена цел трябва да превишава разходите за действията и мерките за постигането им.

Би могло да се каже, че има и една обща цел – да се предотврати влошаването на състоянието на водите и да се запазят настоящите ползи, които хората получават от водната среда.

Постигането на някои цели е възможно да струва много повече от ползите, които ще има за обществото и е възможно това да доведе до други отрицателни въздействия.

По тази причина не само заинтересованите страни, а цялото общество е изправено пред важен избор при отговора на следните въпроси:

- *кои са подходящите мерки за решаване на съществуващите проблеми?*
- *до каква степен и колко бързо те трябва да бъдат приложени?*
- *каква цена е разумно да се плати за тяхното решаване?*

Освен това е необходимо да се осигури баланс при опазването и ползването на водите и водните ресурси, което означава, че целите, свързани с постигане на по-близка до естественото състояние водна среда (например осигуряването на добри условия за биоразнообразие и рекреация) трябва да бъдат балансирани с целите, свързани с ползването на водите (например за водоснабдяване, заустване, добив на енергия, напояване).

При определяне на целите за водните тела е необходимо да се определи състоянието (статуса) на водното тяло, което се цели да се постигне и датата, към която това трябва да се случи. За втория планов период постигането на добър статус трябва да стане до 2021 година, като може да има изключение за постигане на добро състояние най-късно до 2027 година.

В първия ПУРБ на ИБР беше поставена като цел 188 повърхностните водни тела, представляващи 60% от общия брой ВТ, да постигнат или запазят добро състояние до 2015 г. От тези водни тела 85 през 2009 година са били в по-лошо от добро екологично състояние, а на база данните от мониторинга през 2012, 33 ВТ са оценени в добро екологично състояние.

Възможно изключение е и определяне на по-малко строги цели за определени водни тела. Прибягването към изключения може да се дължи на няколко причини, а именно: естествени условия (например когато постигането на добро състояние изисква време, за да намалее замърсяването; изискването на повече време при подземните водни тела; естествени фонове нива на дадено вещество в околната среда), технически

трудности (когато няма техническо решение (например когато не е налично техническо решение на проблема; няма достатъчно информация за причината на проблема и това не позволява вземането на решение); т. нар. «непропорционални разходи», което означава на практика икономически неефективни мерки (когато разходите са повече от ползите или когато разходите не могат да се понесат от тези, които трябва да платят за мерките).

БДИБР ще съгласува определените дългосрочни цели със заинтересованите страни, включително ще разгледа разходите за предвидените мерки и ползите от подобряването състоянието на водите при представянето на Проекта на ПУРБ и осигуряването на шестмесечен срок за консултации.

10. ОЦЕНКА НА ПОЛЗИТЕ

Чистата, здравословна и правилно функционираща водна среда предоставя на обществото редица ползи, като например чиста вода за домакинствата и индустрията. Значимите проблеми в управлението на водите могат да намалят качеството на водната среда и следователно да намалят ползите, които обществото извлича.

Разбирането на ползите от опазването и подобряването на водната среда (водните тела) е в основата на управлението на речните басейни. Събирането на информация за тези ползи ще помогне да се определи състоянието на водите, които обществото иска (целите) и което може да си позволи да постигне. Тези ползи могат да бъдат икономически (пазарни) ползи, свързани с благосъстоянието на обществото (социални ползи), като първите е по-лесно да бъдат изчислени.

Кой извлича ползи от доброто качество на водите? В таблицата по-долу са изброени субектите и секторите, които получават икономически ползи или ползи, свързани с повишаване на благосъстоянието.

Таблица № 5 Икономически субекти и ползи от доброто качество на водите

Сектор	Употреба и ползи	Кой има полза
ВОДОВЗЕМАНЕ		
Домакинства и обществено здраве	За питейни и битови цели	Обществото, ВиК-компаниите
Селско стопанство	За напояване, питейна вода за животните и за други селскостопански процеси (например доене), градинарството	Земеделските производители (фермерите), търговците на селскостопанска продукция, обществото
Индустрия и търговия	При производството, включително хранително-вкусовата промишленост, производство на енергия и добив, отдих и развлечения, обществени сгради.	Производствените предприятия, производителите на енергия, местните власти и обществото
ОКОЛНА СРЕДА (В ЧАСТНОСТ ВОДНАТА СРЕДА)		
Отпадъчни води и пречистване	Пречистените отпадъчни води от домакинствата и индустрията	ВиК-компаниите, производителите.
Рибовъдство	Отглеждането на риба и аквакултури	Рибовъдните фирми
Свободно време, отдих и туризъм	Гребане, водни спортове, риболов, плуване, физически упражнения и психическо здраве, наблюдение на дивата природа	Туристическата и развлекателната индустрия, спортуващите, туристите, рибарите
Дивата природа	биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите, съответствие с целите за поколения).	Обществото, земеделските производители (например заради естествения контрол на вредителите),

Сектор	Употреба и ползи	Кой има полза
		бъдещите поколения
Регулиране на вредното въздействие на водите	Намаляване влиянието на наводненията и засушаванията	Обществото, фермерите, застрахователните компании, собствениците на критична инфраструктура (в т.ч. общините и държавата)
Процеси на устойчиво развитие	Регулиране на водния отток, почвообразуването и плодородността на почвите, атмосферните и климатични условия	Обществото (включително бъдещите поколения)
ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ		
Икономическо развитие и сигурност	Водата и водната среда в подкрепа на бъдещо икономическо развитие, устойчивост срещу суши и националната сигурност по отношение на надеждни водни запаси.	Фирмите, държавата, местните власти
Наследство за поколенията и устойчиво развитие	Ползи за бъдещите поколения в условия на нарастващо население, устойчивостта на пазарните промени в краткосрочен и дългосрочен план и глобалните промени, изменението на климата.	Бъдещите поколения, бизнеса, общините и държавата

11. ЗНАЧИМИ ПРОБЛЕМИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ

Басейнова дирекция – Пловдив вследствие на ежедневната си работа по управление на водите в района на басейново управление и анализ на натиска върху повърхностните и подземните водни тела и свързаните с водите екосистеми, е

разработила списък на най-значимите въпроси и проблеми, които касаят настоящите и потенциалните бъдещи употреби и ползи на водите.

За да изведем този списък от значими проблеми, ние сме оценили:

☒ **натиска, причиняван върху водите към настоящия момент** (например замърсяването с нитрати);

☒ **натиска, причинен в миналото** (например коригираните участъци на реките) и

☒ **възможните (потенциални) рискове за натиск в бъдещето** (например очаквано повишено водоползване като отговор на нарастващо търсене и въздействия от измененията на климата). Според нас изведените значими проблеми в управлението на водите в Източноромански район са проблемите, изискващи предприемането на действия (мерки).

Списъкът на определените значими проблеми в управлението на водите в ИБР е представен по-долу, като те са подредени по своята значимост, определена от степента на въздействие върху състоянието на водните тела. Списъкът е възможно да бъде допълнен след провеждане на консултациите със заинтересованите страни, както и резултати от изпълнявани в момента проучвания, свързани с ПУРБ.

11.1. Замърсяване на повърхностни води с биогени (азот и фосфор) и еутрофикация на стоящи води

Замърсяването на повърхностните водни тела с биогени (азот и фосфор) оказва пряко въздействие върху тяхното екологично състояние/потенциал. Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела през 2012 г. се извършва в съответствие с въведената класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество (публикувана в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните водир ДВ бр 22 /05.03.2013 г). Състоянието се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние/потенциал

Отлично	добро	умерено	лошо	много лошо
---------	-------	---------	------	------------

Резултатите от проведеня мониторинг през 2012 г. определят следното съотношение на водните тела на територията на ИБР в зависимост от тяхното екологично състояние:

Отлично – 26 ВТ (8%)

Добро – 94 ВТ (31%)

Умерено – 99 ВТ (32%)

Лошо – 67 ВТ (22%)

Много лошо – 22 ВТ (7%)

Обобщената информация показва, че 61% от водните тела на територията на ИБР са в по-лошо от добро състояние, което означава, че те изпитват пряко негативно въздействие от замърсяване с биогени (азот и фосфор) или се наблюдават отклонения от установените норми за биологичните и физикохимичните показатели, свързани с органично замърсяване. Големият процент негативно повлияни повърхностни водни тела определя водещото значение на този проблем в управлението на водите на територията на ИБР.

В резултат на идентифицираните натоварвания от точкови източници за 2012 г. са изчислени товари по биогени (азот и фосфор), както и за показатели за органично замърсяване (БПК и ХПК) на територията на ИБР:

БПК – 14 424 999 кг/година

ХПК – 31 461 003 кг/година

Общ азот – 2 602 844 кг/година

Общ фосфор – 444 766 кг/година

Извършеният подробен анализ показва, че основният източник на замърсяване на повърхностните водни тела с биогени на територията на ИБР са канализационните

системи за отпадъчни води от населени места. Те формират 92-99% от общия товар за азот и фосфор, както и свързаните с тях показатели за органично замърсяване (БПК и ХПК); В различните речни басейни този процент варира в зависимост от степента на развитие на различни индустриални отрасли (хранително-вкусова промишленост, химическа промишленост и др.).

Цитираните данни поставят и основният акцент при определяне на мерките в ПУРБ, свързани с ограничаване на замърсяването с биогени – изграждане и пускане в действие на ПСОВ за населени места с приоритет върху населените места >10000 екв. жители (изпълнение на задължителните изисквания по Директива 91/271/ЕЕС). Населените места с 2000-10000 екв. жители също формират съществена част от натоварването с биогенни елементи и това ще се вземе предвид при формулирането на мерки в ПУРБ (изпълнение на задължителните изисквания по Директива 91/271/ЕЕС)

Общата концептуална рамка за характеризирание и оценка на процесите на еутрофикация във водните тела (Ръководство 23 от 2009 г. към РДВ за оценка на еутрофикацията) , определя аспектите на този процес:

- Обогаляване с хранителните вещества (биогени) – азотни, фосфорни съединения и показатели за органично замърсяване (БПК, ХПК);;
- Засилено първично производство / биомаса;
- Цъфтеж на водорасли;
- Промени в таксономичния състав на водораслите/ растенията;
- Повишено фиксиране на въглерода;
- Намалени/повишени нива на кислород, създаващи предпоставки за аноксия и последвалите негативни ефекти върху флората и фауната;
- Намалено разнообразие на бентосната фауна.

Регистрираните процеси на еутрофикация в повърхностните водни тела на територията на ИБР са сравнително ограничени и са свързани основно с два вида антропогенен натиск:

- 1) Заустване на отпадъчни води от населени места в язовири (напр. яз. Синята река - гр. Хисар; яз. Чирпан - гр. Чирпан; опасна част на яз. Студен кладенец - гр. Кърджали)
- 2) Развитие на сладководно рибовъдство в язовири (предимно в равнинните и полупланински части на ИБР) - 29 водни тела.

Виж Приложение № 12 Натиск от заустване на отпадъчни води от индустрията (карта)

Виж Приложение № 13 Натиск от заустване на градски отпадни води и ПСОВ

Виж Приложение № 34 Замърсяване с биогенни вещества и евтрофикация на стоящи води

11.2. Замърсяване с нитрати и фосфати на подземни води

Най-големият проблем, що се отнася до химичното състояние на подземните води в Източноромански район, е завишеното съдържание на нитрати. Показателят „нитрати“ с концентрации на релевантните стойности над стандарт за качество на подземните води според Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (измен. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води и определени прагови стойности, е завишен в **9 подземни водни тела** (от общо 48 на територията на ИБР).

Показателят „фосфати“ с концентрации на релевантните стойности над стандарт за качество на подземните води според Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007 г. (измен. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води и определени прагови стойности, е завишен в **3 подземни водни тела**.

Основните видове натиск, причиняващи проблема, са натискът от селското стопанство и натискът от населените места без канализация или с частично изградена канализация (до 50%).

По отношение на селското стопанство се наблюдава леко намаление на обработваемите площи с 25213 ха (2%) за ИБР в сравнение с 2008 година, което се дължи

на липса на данни за угари, които са обработваеми площи, но в годината на наблюдение не се отчитат (остават в този вид не повече от 2 години). През 2012г се наблюдава увеличение на наторените площи (без да е увеличена торвата норма) спрямо предходният период на планово управление и по-специално при оранжерийните зеленчуците и трайните насаждения.

След прилагане на методика за изчисление на натоварването с азот и фосфор, направените изчисления и анализи показват, че от 48 подземни водни тела в 15 от тях се установи превишение на товара по показателя «общ азот» ($>5\text{кг/ha/year}$), а в 8 водни тела – превишения и по двата показателя – «общ азот» ($>5\text{кг/ha/year}$) и «общ фосфор» ($>0,5\text{кг/ha/year}$).

След направения анализ на изграденост на канализационната мрежа на населените места на територията на ИБР и данните от мониторинга на нитрати и фосфати в подземните водни тела за изчисление на товара от «общ азот» и «общ фосфор», постъпващ в подземните водни тела, се взеха предвид 1650 населени места. От тях 1521 са без изградена канализация, а 129 са с частично изградена канализация не повече от 50%. Изчислението на товарите е направено по цитираната по-горе методика и резултатите за «общ азот» и «общ фосфор» са съответно 2443 т/год. и 366 т/год., което в сравнение с постъпващите количества от селско стопанство е много малка част от общото натоварване с биогенни вещества. Със значими товари от населени места без канализация или с частично изградена такава са 6 подземни водни тела по показател „общ азот“ ($>1.5\text{кг/ха/год}$) и 6 подземни водни тела по „общ фосфор“ ($>0.15\text{кг/ха/год}$).

Виж Приложение №17 Натиск от рудници, хвостохранилища и дѣпа (карта)

Виж Приложение №18 Дифузно замърсяване от селско стопанство – азот (карта)

Виж Приложение №19 Дифузно замърсяване от селско стопанство – фосфор (карта)

Виж Приложение № 35 Нитратно и фосфатно замърсяване на подземни води

11.3. Химично замърсяване на повърхностни води

Химичното замърсяване на повърхностните водни тела оказва пряко въздействие върху тяхното екологично състояние/потенциал (по съдържанието на специфични замърсители) и тяхното химично състояние (във връзка с наличието на приоритетни вещества).

Оценката на екологичното състояние/потенциал се извършва в съответствие с въведените стандарти за качество на околната среда (СКОС) за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризиране на повърхностните води. Като основен критерий при оценката се използват средногодишните (СГС) СКОС при минимален брой на анализите - 4 пъти годишно (1 път на всеки 3 месеца).

При определяне на химичното състояние на водните тела са приложени СКОС от Директива 2008/105/ЕО, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010 година. Мониторингът се извършва с честота 12 пъти годишно (1 път месечно).

Резултатите от проведения мониторинг през 2012 година показват, че на територията на ИБР 24 водни тела (8%) са в лошо екологично състояние (по съдържание на специфични замърсители) и 9 водни тела (3%) са в лошо химично състояние.

Характерни специфични замърсители, които се установяват над определените СКОС са нефтопродукти, желязо (Fe), манган (Mn), мед (Cu), цинк (Zn), арсен (As), хром III (Cr III), хром VI (Cr VI), а приоритетни вещества, които предизвикват лошо химично състояние са кадмий (Cd), олово (Pb) и никел (Ni).

От горните данни се вижда, че идентифицираното лошо екологично състояние (по специфични замърсители) и лошо химично състояние (приоритетни вещества) на водните тела на територията на ИБР се дължи основно на замърсяване с метали и нефтопродукти.

Основни източници на замърсяване на повърхностните водни тела със специфични замърсители и приоритетни вещества са отпадъчните води от индустриални емитери.

Част от тях заустват самостоятелно своите отпадъчни води, а друга част са включени в канализационните системи за отпадъчни води на населените места.

За показателите „желязо“, „манган“, „цинк“, „мед“, „хром“, „кадмий“, „олово“ и „нефтепродукти“ основен източник са отпадъчните води от индустриални емитери, които заустват самостоятелно – от 68 % до 100 % в зависимост от конкретния показател.

Доминиращ източник на натиск за показателите „цианиди“ и „феноли“ са канализационните системи за отпадъчни води от населени места – 87-88 %. Това в по-малка степен е валидно и за заустваните количества живак (67%) като се направи уточнение, че регистрираният товар за територията на ИБР е нисък – 2,33 кг/година. Това е една от причините за липса на идентифицирано лошо химично състояние на водните тела по този показател.

Заустваните количества никел са разпределени почти равномерно с превес на отпадъчните води от населени места (56%).

Процентното съотношение за територията на ИБР варира в различните басейни в зависимост от степента на развитие на различните индустриални отрасли, като в басейна на р.Тунджа не са констатирани водни тела в лошо екологично състояние (по специфични замърсители) и лошо химично състояние (приоритетни вещества).

Основните мерки за намаляване на замърсяването с химични вещества, предвидени в ПУРБ на ИБР, са свързани с модернизирание на индустриални ПСОВ за предприятията с приоритетни вещества в отпадъчните води, изграждане на пречиствателни станции за руднични води, ефективен контрол на изпусканите води от индустриални емитери, подобряване експлоатация и стопанисване на хвостохранилища и депа, проучване състоянието на рудниците и подготовка на програми за управление и пречистване на води от стари рудници, хвостохранилища, рекултивация на замърсени терени от минна дейност.

Виж Приложение № 36 Замърсяване с химични вещества на повърхностни води

11.4. Физични модификации

Това са промени във водните тела в резултат от човешка дейност, например защитни съоръжения против наводнения, прагове и преградни съоръжения в реките, изменение на естествената форма на речните корита и други. Тези модификации ведно с нарушения естествен отток могат да причинят прекомерно натрупване на наносни отложения и загуба на местообитания (хабитати).

Водната околна среда е повлияна от промените, които са направени върху реките и езерата в продължение на стотици години, като голяма част от тези промени са били в полза на обществото.

Физичните модификации са направени с цел предпазване от наводнения, развитие на урбанизираните територии, добив на инертни материали и водоснабдяване (промишлено, питейно, напояване и др.). Тези модификации засягат местобитанията, които са от значение за биоразнообразието. Като пример може да се посочи, че изградените прагове възпрепятстват естественото движение на рибите, затруднявайки тяхната миграция. Изправянето и удълбочаването на реките е намалило разнообразието от местообитания и е ограничило разнообразието от животински и растителни видове. Голяма част от меандрите и реките са загубили естественото си състояние. Отрицателното въздействие на тези промени трябва да бъде решено, въпреки че се признава нуждата от съществуването на тези модификации. Наводненията също са ключова характеристика за района за басейново управление. Приблизително 10% от реките в Източноромански район са податливи на наводнения.

Основните видове натиск, които водят до този проблем в управлението на водите, а именно физични модификации са следните:

- Изменения на речното легло (корекции, диги, канализиране);
- Изграждане на миграционни бариери;
- Добив на наносни отложения(инертни материали);
- Изграждане на съоръжения за регулиране на оттока чрез завиряване(язовири);
- Изграждане на МВЕЦ.

В 49 повърхностни водни тела са издадени разрешителни за изземане на наносни отложения (инертни материали). В някои от речните сегменти, дължината на засегнатия участък е 20-30 % от тях. Трябва също да се отбележи, че изземането на наносни отложения не засяга повърхностните водни тела само по дължината на реката, а променя и дълбочината на речното дъно, което изменя профила на речното корито. Изземането на наносни отложения оказва влияние и върху друг хирдоморфологичен елемент за качество – структурата на крайречната зона. В тези случаи отново се изменят съществуващи хабитати. Може да се направи извода, че този вид дейности основно променят водните и крайречни екосистеми.

Въз основа на наличните данни събрани от теренни проучвания са определени два типа миграционни бариери - абсолютни и временни, определени на базата на възможността за преминаването им от мигриращите видове риба на територията на Източнороморски район. Идентифицирани са 164 миграционни бариери, 61 от които – абсолютни, 102 – временни, а една от изградените прегради е с функциониращ рибен проход (установено чрез видеонаблюдение). След направена оценка са определени 20 участъка със значим натиск от миграционни прегради, които са с приблизителна дължина 931 км., т.е. оказва се че миграционните бариери са съществен натиск за територията на Източнороморски район. Засегнати за 112 водни тела от категория „река“.

При оценката на физичните модификации са идентифицирани 345 коригирани участъка, които попадат в 115 повърхностни водни тела. След оценка на тези участъци спрямо дължината на съответните водни тела от тях са определени 85 водни тела , върху които е оказан слаб натиск, 21 с умерен натиск и 9 със значим натиск.

След анализ на завирените участъци от ВЕЦ и язовири и тяхната дължина спрямо дължината на съответните водни тела, е направен извода, че те не представляват значим натиск върху повърхностните водните тела. Единствено за едно водно тяло е изчислено, че дължината на завирените участъци е повече от 30% от дължината на водното тяло (“р. Акбунар до вливане в яз. Овчарица” с код BG3MA200R024).

След направения анализ бе установено, че приблизително 34% (106 бр.) от водните тела от категория „река“ в Източнороморски район са със значим или умерен натиск от

физични модификации, като общият брой засегнати от физични модификации водни тела са 197 на брой(64%).

В тази връзка в първите ПУРБ са предвидени мерки за биологично укрепване на речните брегове, възстановяване на естественото състояние на речното корито, мероприятия за възстановяване и защита на речните брегове от ерозия, рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали, създаване на влажна зона, изгражданена рибни проходи и др. Преразгледани бяха всички издадени разрешителни за добив на инертни материали (наносни отложения) и разрешителните за водоземане с цел производство на електроенергия. Бяха въведени забрани в ЗВ по отношение на изграждане на МВЕЦ и изземане на наносни отложения в зони за защита на водите, обявени за опазване на местообитания и биологични видове (ЗЗ от Натура 2000).

Виж Приложение № 16 Натиск от физични модификации в ИБР (карти)

Виж Приложение № 37 Физични модификации

11.5. Водоземане и изменение на воден отток

Проблемът е свързан с прекомерното използване на вода от реки, язовири и подземни води, което оказва значимо влияние върху оттока на повърхностните води и дебита на подземните води.

Водата е от жизненоважно значение за обществото. Водата се използва за питейно-битови нужди, в селското стопанство, в промишлеността, както и за производство на енергия. Количеството вода, което черпим от повърхностни и подземни води, оказва влияние върху водните екосистеми. Връзката между количеството вода в реката и околната среда е сложна, но по-малък отток в реката може да повлияе на жизнения цикъл на някои видове риби, растения и макробезгръбначни. Отнетите водни количества, водят до извода, че и замърсители зауствани от отпадъчни води са по-малко разредени, което може да доведе и до други проблеми, свързани с качеството на водата. Хидроложкият режим е важен и определящ фактор за местообитанията, които на свой ред определят биологичния състав на реките. Изчислените от НИМХ ресурси за 2012г. на повърхностните води в Източнбеломорски район са 6574.78 млн.м³. Количеството на

черпените води от повърхностни източници е 15 889.866 млн. м³(за 2012 г.), като от тях използваният воден обем за преобразуване на енергията на водата без отклоняването ѝ (без водовземане) в електрическа енергия в ИБР възлиза на 14 670.097 млн. М³ . От представените данни се вижда, че реално черпените количества са 18.6% от разполагаемия ресурс. Най-голямо количество вода се използва от големите каскади Баташки водносилов път (БВП), каскада "Доспат – Вьча" и каскада "Белмекен-Сестримо", каскада "Арда". За първите 3 се прехвърлят води и от басейните на реките Струма и Места. Значително влияние върху водния отток в реката оказват изградените деривационни МВЕЦ, при който се намалява значително естественото водно количество (до минимално допустимия отток – 10% от средномногогодишното водно количество) в участъка между водовземането и заустването обратно на отнените водни количества. Тези участъци достигат в някои случаи до 10 км от реката.

Основните видове натиск, които водят до този проблем в управлението на водите, а именно изменение на речния отток са следните:

- Водовземане за питейно-битови нужди
- Водовземане за напояване
- Водовземане с цел производство на електроенергия
- Водовземане за промишлени нужди
- Водовземане за охлаждане
- Водовземане за отглеждане на аквакултури
- Водовземане за минни дейности

От общия брой повърхностни водни тела (308) 244 не са значително повлияни от водовземания. Въздействие от водовземане има върху 64 повърхностни водни тела в Източнореломорски район, като най-голям дял от тях са в басейна на р. Марица – 43, а в басейна на р. Тунджа – 11 и басейна на р. Арда – 10.

Максимално разрешеното количество за водовземане от повърхности води до 2013г. е 35910.302552 млн.м³, от които 33904.319672 млн.м³ са с цел производство на електроенергия, 33.482772 млн.м³ са за питейно-битово водоснабдяване.

Извършена е оценка на натиска от иззетите водни количества за по-големите реки в ИБР, като са използвани данни от НИМХ за ХМС за средномногогодишния отток. За всяко ХМС са определени водните тела намиращи се над станцията. Отчетени са разрешените за водоземане обеми от издадените разрешителни (без разрешителни за водоземане с цел производство на електроенергия) за определените водни тела, след което са сумирани по ХМС. След извършените изчисления се установи, че разрешените за водоземане количества (без разрешените за водоземане с цел производство на електроенергия) за нито една от реките, за които е извършена оценката **не превишава 15% от ресурса**.

Водоземането от подземни води е 273.601 млн. м³/г(за 2013 г.), от тях за питейно-битово водоснабдяване 207.058 млн. м³/г, за селско стопанство (риборазвъждане, напояване, животновъдство) – 17.741 млн. м³/г, промишленост – 62.730 млн. м³/г. Към 2013 г. разрешеното количество за водоземане от подземни води е 24405.312 л/сек(769.6 млн. м³/г), от който 42% (10260 л/сек) са за питейно водоснабдяване. Разполагаемият ресурс на подземните водни тела на територията на ИБР за 2013 г. е изчислен от НИМХ на 1678 млн. м³/г.

Разрешените количества за водоземане от подземни води представляват **46% от изчисления разполагаем ресурс**, а реално черпените количества са **16% от изчисления разполагаем ресурс**.

В първия ПУРБ на Източноромански район е изчислен 54680 л/сек общ разполагаем ресурс на подземни води за територията на ИБР, а разрешеното за водоземане количество към 2009 г. е 13557.3 л/сек. (427.5×10^6 м³/год).

Във тази връзка е необходимо да се преразгледат издадените разрешителни за водоземане от повърхностни води, както и да се засили контрола върху условията в разрешителните за осигуряване на екологичен минимум в реката. В първите ПУРБ са включени именно такива мерки – ефективен контрол на водоползването, прецеизиране на необходимото водно количество за питейно битово водоснабдяване, ограничителен режим за водохващане от Напоителни системи извън поливния сезон, преоценка на

издадените разрешителни за водовземане и оценка на безопасността и кумулативния ефект при издаване на нови, прогнозиране на водопотреблението и наличния ресурс.

Виж Приложение № 14 Натиск от водовземане от повърхностни води (карта)

Виж Приложение № 38 Водовземане и отток

11.6. **Замърсяване на подземни води с химични вещества (метали, металоиди, сулфати и други)**

След направените анализи на база мониторинг на подземни води и информация за възможните източници на замърсяване се установи, че само за 2 подземни водни тела са констатирани повишени концентрации на тежки метали над стандарта за качество на подземните води съгласно Наредба № 1 от 10.10.2007 г. (измен. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води и определени прагови стойности за отделните наблюдавани показатели. От друга страна в по-голям брой водни тела са установени възможни източници на замърсяване именно с тежки метали.

В тази връзка и поради факта, че информацията за качеството на подземните води не е достатъчна в първите ПУРБ, бяха предвидени мерки за проучване, наблюдение и събиране на информация.

Виж Приложение № 39 Замърсяване на подземни води с химични вещества

11.7. **Инвазивни неместни видове**

Примери за инвазивни неместни видове, на които трябва да се обърне по-голямо внимание в Източноромански район, са *Corbicula fluminea* (азиатска корбикула), *Lepomis gibbosus* (слънчева рибка), *Pseudorasbora parva* (псевдоразбора) и *Dreissena polymorpha* (черна странстваща мида; зеброви мида; дрейсена). Промените в климата са една от предпоставките за развитието на този проблем. Установени са 1 ВТ, засегнато от *Corbicula fluminea*, 15 бр. водни тела, засегнати от *Dreissena polymorpha*, 16 ВТ, засегнати от *Pseudorasbora parva* и 12 ВТ, засегнати от *Lepomis gibbosus*. Тук трябва

да се спомене, че не всички повърхностни водни тела са изследвани във връзка с инвазивни неместни видове и по тази причина не може да се прецени какъв процент от тях са засегнати от проблема. Налице са редица въздействия, които трябва да бъдат преодолени – повредена инфраструктура, съоръжения, вреди върху местната флора и фауна. Когато веднъж неместните видове се установят, след това е много трудно да се премахнат или да се извършва адекватен контрол.

В първите ПУРБ са предвидени мерки за борба срещу инвазивни видове (мида зебра) чрез зарибяване с черен амур (веднъж на 3 години), също така и проучване разпространението на инвазивни биологични видове на територията на ИБР и тяхното въздействие върху екологичното състояние (потенциал) на водните тела и природозащитния статус на защитените зони по Натура 2000.

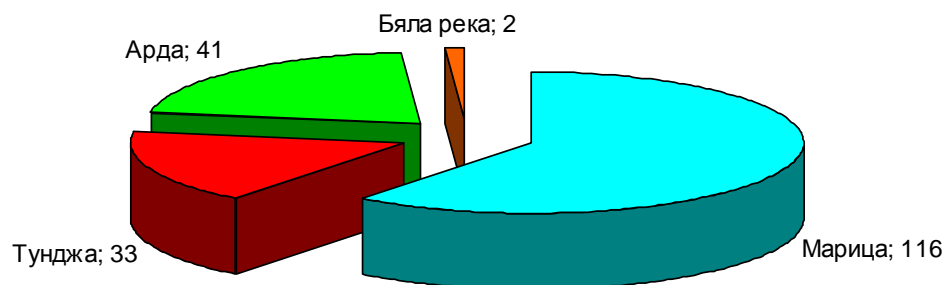
Виж Приложение №21 Карта на натиска от инвазивни видове

Виж Приложение № 40 Инвазивни видове

11.8. Наводнения

Определянето на значимите наводнения в Източнореломорски район е извършено в Предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРН) като първа стъпка за разработване на ПУРН въз основа на приетата на национално ниво методика за “Предварителна оценка на риска от наводнения в главните речни басейни в България - Методика за оценка на риска от наводнения, съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС” и критерии за оценка на значимостта. За целта е събирана и оценена информация чрез анкети от общини и др. водоползватели, литературни източници и предоставена информация от НИМХ. Оценката е извършена въз основа на анализ влиянието на наводненията върху следните категории: Човешко здраве, стопанса дейност, околна среда и културно наследство. ПОРН за Източнореломорски район е финализиран след консултации с обществеността през юли 2013 година и е наличен на интернет сайта на БДИБР на следния адрес: http://earbd.org/indexdetails.php?menu_id=397

Фигура № 5 Значими минали наводнения в ИБР по основни речни басейни

Може да бъде обобщено, че преобладаващата част от значимите минали наводнения са разположени по средното и долно течение на река Марица (Пазарджик – Пловдив – Първомай – Димитровград - Свиленград), горното течение на р. Арда (над яз. Кърджали) и притоците ѝ р. Върбица и р. Крумовица и в басейна на р. Тунджа около гр. Калофер и долното течение на река Тунджа след вливането на р. Мочурица и самата р. Мочурица (района Ямбол – Елхово).

В резултат на направения анализ част от настъпилите минали наводнения, за които се смята, че при бъдещо повторно възникване биха били значими, са включени в участъци за анализ и определяне на потенциалната заплаха и последици от бъдещи наводнения.

Изследваните територии за бъдещи последици от минали наводнения, както и за потенциални бъдещи наводнения, са 122 на брой за територията на Източнорломорски район, като за 76 от тях няма данни за минали наводнения. Най-много потенциални наводнения има в басейна на река Марица (68 на брой), следвани от басейна на река Тунджа (32), Арда (20) и Бяла (2).

При значимите потенциални наводнения най-уязвими категории са категория „стопанска дейност“ и категория „човешко здраве“. В 98% от случаите (120 потенциални събития) ще има значими последици върху стопанската дейност, а при 95% (117

потенциални събития) върху човешкото здраве. Най-неуязвима от потенциални бъдещи наводнения е категорията „културно наследство“.

Източници

При 169 от общо 192 значими минали наводнения направеният анализ показва, че основен източник за възникването им са **разливанията на реки**, причинени от изключително интензивни и продължителни валежи и/или снеготопене.

В резултат на краткотрайни, **интензивни валежи** са дъждовните наводнения от скатови води - 16 от общо 192 значими минали наводнения. Четири от описаните наводнения са вследствие преливане на канализационни води при интензивни валежи от дъжд.

Покачване на **подземни води** е източник в случая 2 на регистрирани значими минали наводнения.

Изпускането на водни обеми от водозадържащи съоръжения - язовири - поради преливане през преливниците, разрушаване на язовирна стена и др., причинява или утежнява немалка част от наводненията - регистрирани са 21 случая, където наводненията са резултат от **изпускане, преливане или разрушаване на язовири и микроязовири**.

Причини

В повечето от случаите причината за наводнението е комбинация от няколко фактора. В некоригираните речни участъци се наблюдава **естествено преливане** и излизане на реката извън бреговете.

При коригирани реки са налице два механизма: **преливане над защитните съоръжения** при протичане на максимални водни количества по-високи от оразмерителните за корекцията и/или **разрушаване на защитните съоръжения** (диги, стени) на местата, където те са в лошо техническо състояние. За проверка на

пропускателната способност и устойчивостта на съоръженията са необходими нови хидроложки и геотехнически изследвания и ново хидравлично оразмеряване, съобразено със съвременни данни за водни количества и стоежи с нормативно определена безопасност, както и с въздействието на други новоизградени хидротехнически съоръжения.

Причина за наводнения е липсата на дъждовна **канализация** или неспособност на съществуващата да отведе повърхностния отток поради неправилно оразмеряване, както и при изключителни по интензитет на валежите и в резултат на разрастване на урбанизираните територии и намаляване възможностите за попиване в почвата в градска среда..

Последици, засягащи човешкото здраве

По данни в БДИБР 43 души са **загинали** в 11 от миналите наводнения. В преобладаващата част от регистрираните случаи има информация за **засегнати жители, жилищни домове** и важни сгради като **болници, училища** и др. 155 от миналите наводнения са оценени като значими, поради големия брой на засегнатите жители. Наводненията създават проблеми и преустановяват общественото **питейно водоснабдяване** в засегнатите райони, като извеждат от строя кладенци, помпени и пречиствателни станции. Такива данни има за 44 от значимите минали събития.

Последици, засягащи стопанската дейност

При 80 от миналите събития са засегнати стопански обекти и последиците са оценени като значими, като е засегната собственост в 62 от случаите (някои са оценявани като значими и по двата критерия).

При 122 от миналите наводнения е засегната инфраструктура - магистрали, пътища от I и II клас, жп линии, мостове, преносни мрежи и друга линейна инфраструктура, като става проблемна става достъпът до населени места и части от тях.

Данни за засегнати селскостопански площи над 100 дка има за 75 от значимите минали наводнения, като са удавени домашни животни и е унищожена значителна по

обем земеделска продукция. При наводнението от 2005 г. големи площи обработваеми земи около р. Тополница останаха неизползваеми за целите на земеделието за повече от 6 години.

Последици за околната среда

При оценката по категория околна среда се взема предвид засегнатостта на възможни замърсители и последствията, които биха настъпили за защитените територии по ЗЗТ, НАТУРА 2000 и зони за защита на водите. При 26 от значимите минали наводнения са засегнати канализации на населени места и ГПСОВ, но няма данни за настъпили замърсявания.

Последици за културното наследство

В събраната информация фигурират три случая на засегнати паметници на културата.

Въз основа на резултатите от ПОРН за ИБР са определени Райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН).

Определянето на РЗПРН за Източнобеломорски район е в съответствие с изискванията на чл. 5 от Директива 2007/60/ЕС за оценка и управление на риска от наводнения в чл. 146г от Закона за водите, както и утвърдената от Министъра на околната среда и водите II –ра част от Методиката по чл. 187, ал.2, т.6 от Закона за водите - „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН“, съгласно изискванията на Директива 2007/ 60/ЕС.

Така получените окончателни РЗПРН са с обща дължина 1078,332 км, разпределени по основни речни басейни, както следва:

- За басейна на р. Марица: 18 РЗПРН с обща дължина 806 км;
- За басейна на р. Тунджа: 5 РЗПРН с обща дължина 206 км;
- За басейна на р. Арда: 8 РЗПРН с обща дължина 66 км.

РЗПРН за ИБР са определени със Заповед № РД-03-152/08.08.2013г на Директора на БДИБР след консултации с обществеността и утвърдени със Заповед № РД-743/

01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Информацията за определените РЗПРН за ИБР е налична на интернет сайта на БДИБР на следния адрес: http://earbd.org/indexdetails.php?menu_id=178

В определените Райони със значителен потенциален риск от наводнения попадат 73 броя ВТ (23,7% от всички повърхностни водни тела), от тях 12 броя повърхностни ВТ са от басейна на р. Арда, 50 броя ВТ са от басейна на р. Марица и 11 броя ВТ са за басейна на р. Тунджа.

11.10. Натиск и въздействие от изменение на климата

Климатичните промени са допълнително натоварване върху водните екосистеми, водещи до промени в много животински и растителни видове. Измененията на климата оказват и негативно влияние върху селското стопанство, горите, производството на електрическа енергия, туризма и инфраструктурата като цяло.

Съгласно данни на ЕАОС нарастването на температурата е най-голямо в южната част на Европа, където е и нашата страна и също така в тази част на Европа се очаква и най-голямо намаляване на количеството на валежите. От друга страна се предвижда увеличение на интензитета и честотата на валежите, което води до риск от наводнения

Най-засегнати от изменението на климата и имащи отношение към Източнобеломорски район са:

- южната част от Европа (поради нарастване на горещите вълни и засушаването)
- планинските територии (поради нарастване на снеготопенето и лед)
- равнините територии (поради нарастване на интензитета на валежите, наводненията и бурите)

За страната няма много проучвания за влиянието на изменението на климата върху води и свързаните с води дейности, поради което е възложено такова изследване от МОСВ. Резултатите от това изследване ще бъдат използвани при разработване на ПУРБ.

На този етап за разработването на този документ са използвани резултатите от проект CECILIA на НИМХ по 6-та Рамкова програма, проект CLAVIER и резултати от проучване „Анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени“, възложено от МОСВ (налично на интернет страницата на МОСВ на адрес: <http://www.moew.government.bg/?show=html&hid=180>).

Съществуващите оценки за очакваните промени на температурата и валежите в нашата страна са извършвани на базата на SRES-Сценариите на IPCC с използване на глобални (HadCM 2, HadCM3 и ECHAM 4, LMDZ v4 и др.) и регионални (HIRHAM, REMO5.7, REMO5.0, LMDZ Regional и др.) климатични модели, използвани в IPCC AR4.

Изследванията, засягащи нашата страна, като цяло са осъществявани по международни проекти, поради което голяма част от техните резултати се отнасят не само за България, но и за по-големи територии (предимно Централна и Югоизточна Европа).

Резултатите на климатичния модел показват повишаване на температурите в Югоизточна Европа с от 1 до 2 градуса С през 2030 г., с от 3 до 4 градуса С през 2060 г. и с от 5 до 6 градуса С през 2085 г. спрямо климатичния период 1961 - 1990 г.

Регионалните модели за Централна и Източна Европа, използвани в проекта CECILIA (Central and Eastern Europe Climate Change Impact and Vulnerability Assessment) показват статистически значим тренд на нарастване на средната температура на въздуха с около 1.5 градуса С през периода 2021 - 2050 г. спрямо тази за 1961 - 1990 г. За Югоизточна Европа за количеството на валежите по проекта CLAVIER се установява тенденция към нарастване през зимата с около 20% и намаляване през лятото с около 10%. За територията на България се установява силно изразена тенденция към нарастване на максималните температури на въздуха през лятото и увеличаване на броя на тропическите нощи.

По проекта CLAVIER са направени симулации за очакваните промени в температурите и валежите с регионалния климатичен модел LMDZ - regional на базата на глобалните модели ECHAM MPI и IPSL и емисионните сценарии A1 B и B1 за периода 2021 - 2050 г.

Таблица № 6 Очаквани въздействия върху води

Възможни промени на климата	Въздействие върху Води
По-топли дни и нощи	Променни в режима на оттока във връзка със снеготопенето
Топли периоди /Горещи вълни	Повишено търсене на вода Влошено качество на водите Повишена еутрофикация и др.
Обилни валежи и с по-голяма честота	Неблагоприятни последици за качеството на повърхностните и подземни води Риск от замърсяване на водоизточници и зони за защита на водите Риск от наводнения
Райони, засегнати от засушаване	По-голям воден стрес Риск от недостиг на вода

Природни бедствия, свързани с изменението на климата и водите

➤ Наводнения

Според възприетите критерии от EM-DAT, през периода 1980-2010 г. страната е била засегната следните бедствия : 13 **наводнения**, 7 случая с горещи вълни, 5 бури, 4 пожара, 3 земетресения и 2 **суши**.

Според данните на НСИ, през периода 2003-2008г от регистрираните природни бедствия в България, най-голям е броят на наводненията. Най-големи щети средногодишно през периода 2010-2012 г. са понесени от наводнения (88 813 хил. лв.).

➤ Засушаване и суша

Период без валеж с продължителност най-малко 10 денонощия се възприема като засушаване. То може да се наблюдава през всички сезони.

Най-тежки са последиците от сушите, проявили се през няколко последователни години, например 1942-1949г. и 1982-1994г. Такива периоди се съпровождат често от т.н. хидроложка суша, при която ефектът се изразява в намаляване на водните ресурси,

пресъхване на реките и недостиг на вода за водоснабдяване на населението в засегнатите райони.

През XX в. у нас има три периода с по-продължителни засушавания: 2010 -1913; 1942-1953; 1982-1994. През първия период сухите години са до 20%, през втория, те нарастват на 40%, а през третия са около 50% (Раев и др, 2003). Засушаването, започнало през 1982, преминава в суша с катастрофални последици за страната през 1993-1994г. В този период речният отток спада с до 41% от нормата.

Общините с повишен риск към почвено-атмосферно засушаване са локализирани в южната и източната части на страната, както и в крайдунавските територии (Александров, 2011).

Някои от очакваните промени:

➤ Поради намаляване на валежите сухи лета ще има по-често, оттокът на реките за производство на хидроенергетика ще намалее. Прогнозирано е за 2070, че хидроенергийния потенциал на Европа ще намалее средно 6%, а между 20 и 50 % в района около Средиземно море. Във връзка с климатичните промени ВЕЦ, които зависят предимно от сезонни валежи ще бъдат изправени пред все по-големи трудности при прогнозирането на оттока на реките. Затлачването на язовирите за хидроенергетика може да нарасне поради нарасналия риск от ерозия

➤ Речният отток ще се измени поради променените валежни модели и в планинските райони поради намалена снежна и ледена покривка.

➤ Нуждата за отопление ще падне, но рискът за енергията ще нарасне, тъй като летните горещини ще поставят необходимостта от климатици, което ще предизвика нарастване на необходимостта от електричество;

➤ Повишеният риск от бури и наводнения може да застраши енергийната инфраструктура;

➤ Климатичните промени значително ще повлияят на икономиката и обществото чрез въздействие върху екосистемите, по-специално на естественото състояние, биоразнообразието и речните, сухоземните и морски екосистеми. Това е

поради въздействието от климатичните промени и това, което човекът вече всеобхватно е променил в естествените системи. Многобройни краткотрайни водни екосистеми в Средиземноморският регион ще изчезнат, а някои ще имат постоянно редуциране на размера;

➤ Климатичните промени по-нататък ще намалят достъпа до запазена питейна вода. Засегнатите от засушаване територии леко ще нарастват и могат по-често да се срещат навсякъде в Европа, качеството на водата също леко ще се влоши, а режимът на оттока ще се промени поради промяната във валежните модели и в планинските райони поради намаляване на снежната покривка.

11.9. Обобщение на натиска и възможни действия по видове проблеми

Значимите проблеми са изведени след анализ на натиска и въздействието, което оказват върху състоянието на повърхностните и подземни водни тела. Направена е и оценка доколко съответният вид натиск е значим, като е анализирано колко повърхностни/подземни водни тела са повлияни от него. Видовете натиск и броят засегнати водни тела са представени на фигурата по-долу.

Някои водни тела са подложени на повече от един тип натиск.

Фигура №6 Видове натиск и засегнати повърхностни водни тела

Фигура №7 Видове натиск и засегнати подземни водни тела

Таблицата по-долу обобщава възможните действия за всеки значим проблем на територията на Източнореломорски район. Тези действие са идентифицирани при оценка на отделните значими проблеми.

Таблица № 6 Възможни действия за всеки от идентифицираните значими проблеми в управлението на водите в ИБР

Водовземане и изменение на воден отток

- ✓ Изменение на разрешителните за водовземане
- ✓ Управление на водите според потребностите – водоползване по график, водоползване от Напоителни системи само в поливните сезони и т.н.
- ✓ Прогнозиране на водопотреблението и наличния ресурс
- ✓ Въвеждане на оборотни цикли в индустрията, капково напояване и др.
- ✓ Намаляване загубите на вода във водопроводите на ВиК и в напоителните системи

Замърсяване с нитрати и фосфати на подземни води

- ✓ Прилагане на добри практики в селското стопанство и регулиране на съответствието
- ✓ Изграждане и доизграждане на канализационни системи и ПСОВ на населените места

Замърсяване с биогенни в-ва(азот и фосфор) и еутрофикация на стоящи води

- ✓ Подобряване на съоръженията за събиране и третиране на отпадъчните води
- ✓ Изграждане на ПСОВ на населени места
- ✓ Въвеждане на регулация и ограничения при отглеждането на аквакултури
- ✓ Подобряване сметосъбирането и контрола върху изхвърлянето на отпадъци във водни обекти

Физични модификации

- ✓ Изграждане на рибни проходи и премахване на съоръжения, изгубили предназначението си
- ✓ Възстановяване на речни меандри и влажни зони с цел намаляване и на риска от наводнения
- ✓ Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали
- ✓ Биологично укрепване на бреговете и залесяване

Инвазивни не местни видове

- ✓ Прилагане на биологични методи
- ✓ Мониторинг и контрол за предпазване от нови инвазии
- ✓ Изготвяне и прилагане на план за действие за инвазивен вид „мида зебра“
- ✓ Обследване на водните тела за степента на инвазия на чужди видове растения и животни

Химично замърсяване - замърсяване с метали и металоиди и органично замърсяване

- ✓ Подобряване на съоръженията за събиране и третиране на отпадъчните води
- ✓ Изграждане на пречиствателни станции за руднични води

- ✓ Рекултивация на замърсени терени от минна дейност
- ✓ Подобряване експлоатация и стопанисване на хвостохранилища, депа и сгуроотвали
- ✓ Ефективен контрол на изпусканите води от индустриални емитери
- ✓ Изготвяне на Програма за управление и пречистване на води от стари рудници, хвостохранилища и прилежащите отвали

Наводнения

- ✓ Определяне на естествени ретензионни обеми
- ✓ Възстановяване на речни меандри и влажни зони с цел намаляване и на риска от наводнения
- ✓ Възстановяване на разрушени диги
- ✓ Преоценка на проводимостта на реката и разширяване при необходимост на речното корито
- ✓ Изграждане на система за ранно предупреждение при риск от наводнения за цялата територия на ИБР
- ✓ Съгъстяване и модернизиране на мрежата за метеорологичен и хидрометричен мониторинг за получаване на повече и по-надеждни данни
- ✓ Поддържане на речните легла за осигуряване на проводимостта и преминаване на високата вълна
- ✓ Въвеждане на ограничения при строителство в близост до водни обекти

12. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСУЛТАЦИИТЕ

Въпроси за консултация

След като в предходната точка вече се запознахте с идентифицираните значими проблеми в управлението на водите в Източнореломорски район, Вие бихте могли да ни помогнете, като ни изпратите отговорите на някои или на всички от следните въпроси:

☒ Кои са най-големите предизвикателства, пред които считате, че са изправени водите в ИБР?

☒ Съгласни ли сте с начина, по който в документа са описани значимите проблеми в управлението на водите и как те засягат водите и обществото? Ако имате предложения и/или допълнения, моля да ги отправите към нас.

☒ Има ли други значими проблеми в управлението на водите на Източнореломорски район, които не са идентифицирани? Кои са те?

☒ Как според Вас могат и трябва ли да бъдат решени тези проблеми? Съгласни ли сте с предложените мерки или имате друго мнение?

☒ Кой от идентифицираните проблеми според Вас трябва да се реши първо с оглед на големата му важност?

Молим при отговарянето на въпросите да посочите дали отговорът Ви касае конкретен речен басейн (ако може специфицирайте и местата или сферата, в които сте идентифицирали проблемите) или се отнася за целия район на басейново управление.

Консултацията по Междинния преглед на значимите проблеми е в продължение на шест месеца от публикуването на документа на сайта на БДИБР.

Отговори на гореизброените въпроси и становища по документа можете да изпращате:

☒ По пощата на адрес:

4000 Пловдив

Централна поща, ПК 307

Басейнова дирекция Източнореломорски район

- На място в в деловодството на БДИБР на адрес:

гр. Пловдив

Ул. „Янко Сакъзов“ №35, ет.2

Басейнова дирекция Източнореломорски район

- По факс на: 032 60 47 21

☒ На електронната поща на БДИБР: bd_plovdiv_public@bv.bg

☒ По телефона на: 032 60 47 48

☒ Лице за контакт: **Милослава Михайлова, гл. експерт, сектор „ПУРБ“**

БДИБР ще обърне внимание на всяко едно от Вашите предложения и становища. След приключване на консултацията по Междинния преглед на значимите проблеми в управлението на водите не се очаква да се публикува документ. Изпратените мнения, предложения и становища ще бъдат взети предвид при изготвянето на Проекта на ПУРБ, като последният ще бъде публикуван и подложен на консултации със заинтересованите страни, като ще бъде предоставен анализ на резултатите от консултацията с обществеността по този документ и как те са взети предвид.